

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov. Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori: 2637 S. Lawrence av. Office of publication: 2637 S. Lawrence ave. Telephone: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XII. CHICAGO, ILL., sreda, 16. julija (July 16) 1919. Subscription \$4.00 STEV.—NUMBER 166.

SOVJETI VLADAJO V MESTIH ITALIJE.

V Genovi in Firenciji imajo delavci in demobilizirani vojniki vrhovno oblast.

SKANDINAVSKO DELAVSTVO SE JE PRIDRUŽILO MEDNARODNI STAVKI.

Pariz, 15. jul. — Poročila, ki polagoma prihajajo iz Italije, dokazujejo, da je več italijanskih mest v rokah krajevnih sovjetov. V enih krajih vladajo radikaleci, v drugih pa konservativci. Sovjet v Genovi obstoji iz socialistov; delavci in demobilizirani vojniki imajo mesto pod svojo kontrolo. Izdali so naredbo, po kateri so cene živil znižane za polovico in zasegli so prodajalnice in delavnice, ki se nočejo pokoriti naredbi.

V Firenciji tvori sovjet pet konservativcev, ki imajo oblast v mestu na enak način, kakor v Genovi.

V Rimu je stopila v veljavo naredba, ki določa 500 do 5000 lir denarne kazni in 30 dni zapora za trgovce, ki nočejo odpreti prodajalnic v predpisanim času. Kavalarija še vedno patrolira rimake ulice in trge.

Neapelj je tudi vojaški tabor. Vojaške čete so gospodar na ulicah. Občinska vlada v Turinu, ki je socialistična, je rekvirirala vso zalogo živil, obleke in čevljev v mestu.

Stockholm, 15. jul. — Skandinavski države — Švedska, Norveška in Danska — bodo prvič v zgodovini doživele generalno stavko, ako voditelji radikalnih delavskih strank izvedejo svoj načrt. Izvrševalni odbori socialističnih strank v vseh treh državah so v ponedeljek se zbirali v kraljevi palati, da se skandinavski proletarijat udeleži mednarodne protestne stavke proti intervenciji v Rusiji 21. julija. Vse delavske organizacije so poklicane na štrajk in med temi tudi železničarji. Stavkovni razglas je bil večeraj objavljen.

BOJI V LUCERI; OSEM MRTVIH.

Rim, 14. julija. — Danes so izbruhnili v raznih krajih Italije štrajkarski nemiri. V Luceri je bilo osem oseb ubitih in trideset ranjenih. Blizu Genove sta bila v boju s karabinierji ubita dva anarhista.

V Caltanissetti v Siciliji je izbruhnila splošna stavka. Ljudstvo je v dolgi povorci po mestnih ulicah vpilo: "Živijo sovjeti!" Ljudstvo je prisililo trgovce znižati ceno za petdeset odstotkov.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je sporočil zbornici, da so čete razdeljene po vsi deželi. Pri glasovanju o zaupnici je bilo za zaupnico oddanih 257 glasov, proti pa 111.

ITALIJAN ABETIRAN Z BOMBAMI.

Farrell, Pa. — Tukaj so aretirali Ralph Ruotola, pri katerem so našli dve bombi. Eno bombo je nameraval položiti pri domu Joseph Canteloupa, bogatega trgovca.

DEMobilizACIJA NAPREDUJE.

Washington, D. C. — Vsaki dan je demobiliziranih nad deset tisoč vojakov in do šestnajstega julija bo demobiliziranih nad tri milijone mož.

Ze do nedelje je bilo demobiliziranih nad dva milijona osem sto mož.

Z MOSTA V REKO.

Alexandria, Va. — Armadni tovorni avtomobil, v katerem se sedelo šestnajst vojakov in dva kapitana, je padel z mosta v reko, ko se je ognil policijskemu voz. Oficirja in štirje prostaki so obležani mrtvi, dvanajst prostakov je bilo pa ranjenih.

ČERNIN IN BERCHTOLD PRED SODIŠČE.

Dva znana porušena stebra Habsburgarije se bosta morala zagovarjati.

ENTENTA BO ČAKALA, DA NEMILJA IZROČI VILJEMA.

Dunaj, 15. jul. — Tukajšnji listi poročajo, da se bosta morala zagovarjati pred zvezniškimi sodiščem grof Leopold Berchtold in grof Otokar Černin, bivša zunanja ministra avstro-ogrske monarhije. Berchtold je bil minister ob času, ko je Avstrija napovedala vojno Srbiji, Černin je pa pozneje nasledil barona Buriana. Oba sta bila znana kot velika militarista in zagovornika habsburškega imperializma.

Berlin, 15. jul. — "Tageblatt" poroča, da ententa ne bo zahtevala Viljema Hohenzollerna od Holandske, temveč bo čakala, da Nemčija sama na podlagi mirovne pogodbe zahteva, da Holandija izroči prejšnjega kraljeva zaveznikom. Ravno ta procedura bo veljala za mnoge bivše nemške državne, generale, častnike itd., ki so pobegnili v nevtralne države. Kakor se poroča, bo ententa zahtevala 167 Nemcev, med katerimi so razni poveljniki submarink, general Ludendorff, bivši kancelar Bethmann-Holweg, dr. Alfred Zimmermann, bivši zunanji minister, dr. Karl Helfferich, bivši podkancelar itd.

Haag, 15. jul. — Berlinski "General Anzeiger" piše, da bo Viljem Hohenzollern rad zamenjal Holandijo z drugim bivališčem zunaj Evrope. Sodnega procesa najbrž nikdar ne bo in Anglija se bo zadovoljila z izgnanstvom. Nekaj se čuje, da bo otek Javva Agamova St. Helena.

DEBS PREMESČEN V DRUGO JEČO.

Washington, D. C. — Pred enim dobrim mesecem je bil Eugene V. Debs nago in nepričakovano prestavljen iz jetnišnice v Moundsvillu, W. Va., v drugo jetnišnico v Atlanti, Ga. V prejšnji jetnišnici so s starškom zelo človeško postopali. Imel je opravilo v jetniški bolnišnici in po zaslugi glavnega jetničarja je imel posebno sobo tik vrta, a katerega je senca dreves in dišeče cvetje nekoliko sladiilo samotne ure jetnika.

Naglo prestavljenje je bilo dolgo časa brez pojasnila, ali zdaj so prišla pologoma na dan fakta, da so premožarski magnati v West Virginiji, organizirani v Consolidated Coal Company, zahtevali potom gubernorja in dosegli, da je bil Debs premesčen v jetnišnico v Atlanti, kjer neusmiljeno pripeka georgijsko sonce in pal delo zidovje notorično znane bastije. V Atlanti ne poznajo nobene razlike med političnimi jetniki in navadnimi zločinci in vsi so enako podvrženi predpisom.

Debs je imel v Moundsvillu dovolj prostih ur, smel je štati, pisati in sprejemati prijatelje. V Atlanti pa mora 60letni mož opravljati delo v krojaški delavnici od osmih jutraj do 3:45 popoldne z eno uro počitka opoldne, ko dobi kosilo. Po končanem delu ima 20 minut sprehajanja. Zapr petih je večerja in nato je ob 10 v železni celici do sedme ure zjutraj, torej nepretrgoma 14 ur. Štirinajst ur v železni celici v strašni vročini vsak dan pomeni gotovo smrt v doglednem času!

Premogovni baroni, ki so izposlovali, da je Debs zdelo postarena kazen, so se s tem maeševali nad njim, ker je vodil boj proti njim zadnjih 40 let. Ko je bil Debs v Moundsvillu, mu je nekdo omenil neki državni uradnik, da premožarske družbe v West Virginiji gledajo z jezo na mlo postopanje z njim, in valed tega je bo dolgo tamkaj.

RAVNATELJ VELIKE TRGOVINE SE NE BOJI BOJKOTA.

BAHAVO IZJAVLJA, DA SE UPA IZLOMITI VSAK BOJKOT.

Znižanje cen je njegovo sredstvo.

Chicago, Ill. — Stavka v veliki trgovini "Boston" še vedno traja in ravnateljstvo se poslužuje raznih metod, da zvrabi uslužbenca na delo. Mangold in Hart sta poslala po odbornike organizacije in delala razne obljube, s katerimi sta upala premotiti voditelje stavke, da se stavka konča. Uslužbenec se kljub takim obljubam ne vrnejo, ker ravnateljstvo noče priznati zahtev, ki so jih stavili uslužbenec.

Okolišine pa govore, da so se ravnatelji, ki vodijo velike trgovine na State ulici, dogovorili, da ne sprejmejo nobenega štrajkarja v delo, dokler traja stavka. Nekaj prodajalec je dobil delo pri Hub. Delal je zadovoljivo, a ko so izvedeli, da je delal v Bostonu, so ga odslovi. Neki drugi prodajalec je delal pri Fairu deset dni, nakar so ga odslovili, ker je delal preje v Bostonu.

Ravnatelj Mangold se baje očito baha, da se ne boji bojkota od strani organiziranih delavcev. Izrazil se je takole:

"Če znižam ceno sirovega mla, ki ga prodajamo v grocerijskem departmentu, od 65c na 45c, tedaj ni člana v nobeni uniji, ki ne bi vprašal zanj. Blago, napredaj po ceni, bo zlomilo vsak bojkot."

Te besede niso le bahave, ampak žalijo tudi vse organizirane delavce. Ravnateljstvo besede potrdi, da so organizirani delavci pripravljivi radi par umazanih centov izdati svoje tovarše, ki se bojujejo za zboljšanje žalostnih delavskih razmer. Te besede niso le žaljive za organizirane delavce, ampak jih tudi izzivajo, češ, pa pokažite svojo moč, jaz ravnatelj velike trgovine se vas ne bojim, ker vas ujamem s par centi.

Ne verjamemo, da se organizirani delavci dajo ujeti s takimi umazanimi metodami. Organizirani izdelovalci metelj so že pokazali, kako sodijo o ravnateljevih besedah. Njih organizacija je sklenila, da bo vsak član plačal pet in dvajset dolarjev denarne globe, če on ali kateri član njegove družine stopi v trgovino Boston. Te organizacije so sledile že druge organizacije. Če tudi ostale organizacije osvoje take zaključke, tedaj bo ravnatelj lahko zniževal cene, toda kupec ne bo privabil v prodajalno.

Ravnateljstvo besede lahko povzročijo vprav nasproten učinek.

ČE FANATIZEM SPODRINE ZDRAV ČLOVEŠKI RAZUM.

Tuscumbia, Ala. — Tukaj so obdržavali "sveti skakači" svojo "službo božjo", ki časte Boga na ta način, da se valjajo po tleh, skačejo in zvijajo na vse načine, da na normalne ljudi napravijo vtis, da jih vijejo želodčni krči.

Ko so se verniki zopet sešli, da molijo po svoje, je njih župnik in dušni pastir naznanil, da ima Cleveland Harrison iz okraja Colberia tako veliko zaupanje v Boga, da se bo dal plčiti od strupene kaše, ker mu kašji strup ne bo škodil. Po teh besedah je stopil naprej Harrison. Odprli so zaboj, v katerem je ležala klopotaša. Harrison je segel po nji, da jo prime za vrat, a pri tem počel, ga je klopotaša petkrat vgriznila v roko. Dva dni kasneje je bil Harrison mrtev. Tako žalostno je končal "čudež".

"Svetih skakačev" ne bo spametoval ponosrečni "čudež", ampak bodo še dalje verjeli, da pridejo prav zanesljivo v nebesa, če imajo trdno vero v take "čudeže", ki je ponesrečil pred njihovimi očmi.

VOJNI DEPARTMENT POSTAVI ŽIVILA OBČINAM NA RAZPOLAGO.

ZALOGA MESA IN RAZNIH KONZERV SO VELIKE.

Ali bodo mestne občine segle po njih?

Washington, D. C. — Vojni department je dovolil, da ravnateljstvo za prodajo raznega materiala sporoči javnosti, da je vojni department ponudil napredaj mestnim občinam zalogo konzervirane zelenjave, prekajenega mesa in slanine, nasoljenega in na drug način konzerviranega mesa. Občine bodo lahko prodale ta živila ljudstvu na trgih, ki so pod njih kontrolo. Cene, po kateri bodo občine plačale ta živila, bodo mogoče malo različne, ker so bila živila producirana od raznih podjetnikov in v raznih krajih.

Cene za konzervirane zelenjave si lahko vsaka občina oskrbi pri pasovnem oficirju. Teh pasov je trinajst.

Cene za meso so za dvajset odstotkov nižje, ko jih je plačala vlada in so sledeče:

Tucet škatelj soljene govedine, funt v vsaki škatli, \$3.60; po dva funta mesa v škatljah \$6.96; šest-funtne škatle \$24. Goveja pečenka, tucet funtnih škatelj \$4.92; dve funtne škatle \$7.92; šest-funtne škatle \$26.48.

Prekajena slanina je v zabojih in stane funt 34 centov. Prekajena slanina v kosirnih škatljah po dvanajst funtov 36 centov funt.

Te cene veljajo na mestu, raz katerega odpošiljajo blago, ker vlada ne more plačati tovaršine. Občine lahko naroče blago, čeprav ga takoj ne plačajo, ker bo vlada počakala na plačilo.

Dodaj je bilo precej kritike, zakaj vojni department ne postavi živil na trg v Združenih državah. Zdej je vojni department našel pot, po kateri lahko živila dosežejo ljudstvo. Če pridejo živila na trg, je sedaj odvisno od dobre volje mestnih občin, kajti vojni department je stavil take pogoje, da se nobena občina ne more izgovarjati, da ne more kupiti živil, ker nimajo denarja.

Ali se bodo mestne občine poslužile te prilike? Če mestne občine ne sežejo po tej ugodni priliki, tedaj je doprinešen dokaz, da imajo mestni občine sladke besede na jeziku, za blagostan ljudstva v mestu se pa toliko brigajo, kakor za lanski sneg. Vlada je pokazala dobro voljo, da hoče znižati cene živilom, zdaj je prišla vrsta na mestne občine, da store svoje dolžnost in postavijo na trg živila, ki jih je vlada ponudila po znižani ceni. Če mestne občine ne bodo izrabile te prilike, bo ljudstvo vedelo, komu se ima zahvaliti, da imamo visoke cene.

TOWNLEY SPOZNAV KRIVIM.

Jackson, Mich. — Porotniki so spoznali krivi A. C. Townleyja, predsednika "Nestranske lige", da je krilil zakon proti spijonaji s svojim govorom v nekem mestecu blizu Jacksona.

Ko je državni pravdnik E. H. Nicholas nehal govoriti, je Townley dejal, da bo sam zagovarjal sebe pred porotniki, ker je odslovil svoje advokate.

Sodnik Dean mu je odbil zahtevo. Townley je po kratki konferenci z advokati izjavil, da ne bo zanj govoril noben advokat, če ni dovoljeno govoriti njema. Po teh besedah je sodnik dal instrukcije porotnikom.

TESARSKI DELAVCI V MEZDNEM GIBANJU.

Chicago, Ill. — Organizacija tesarskih delavcev je sklenila velik shod, da razpravljajo o novih zahtevah. Delavci zahtevajo povisane meze od ure za dvajset centov, podjetniki so baje pri volji povisati mezo le za 12½. Če ne pride do sporazuma, bo sledila stavka 26,000 tesarskih delavcev.

CENA GOVEDINI JE PADLA.

KONZUMENTJE NE VEDO NIO O TEM!

Plačevati morajo še vedno visoke cene.

Washington, D. C. — Poročila tržnega biroja izkazujejo, da so cene govedini padle. Cena mesu prve kvalitete se je po tem poročilu znižala skoraj za pet in dvajset odstotkov, druge vrste pa za petnajst odstotkov. Po tem poročilu so cene padale od marca do prvega julija v Chicagu. V drugih mestih so cene padale različno in sicer od petnajst do trideset odstotkov.

Ljudstvo ne kupuje mesa na debelo, ampak ga mora kupovati pri mesarjih, ki ga sekajo na drobno. Če so padle cene v trgovini, še ni dokazana stvar, da dobiva konzument mесо po nižji ceni. Gospodinja, ki kupuje meso za družino, ni še prav nič opazila, da se je meso scenilo. Plačevati ga mora še vedno po stari ceni, če je pa kateri mesar znižal ceno, je to znižanje tako majhno, da gospodinja ne opazi tega znižanja.

Značilno je tudi, da so se podražile kože v trgovini na debelo, ko so padale cene mesu. Podražitev znaša okoli petdeset procentov. Tako je visoka, da krije skoraj popolnoma znižanje mesnih cen. Če se draže kože, postaja tudi našje dražje, kar pomeni, da se podraže čevlji.

Mesarska petorica ima svoje interese tudi v velikih usnjarnah, tako da gospodje mesarji prav nič ne izgube, če znižajo mesne cene, ker podražitev kož nadomesti to izgubo.

Temu listu je tudi prejel poročila, da nekateri mesarji prodajajo meso druge kvalitete za prvo kvaliteto, kar je direktna sleparija. Tako na pr. so nekateri mesarji kupili kose mesa za juho po 8 in 10 centov. To meso so prodajali po 28 in 30 centov funt.

Ali ima ljudstvo kakšne koristi, če padajo mesne cene v trgovini na debelo, ko mora meso plačevati v trgovini na drobno po stari visoki ceni?

MEXIKA VABI NEMCE KOT NASELJENCE.

Washington, D. C. — Iz sem došlih poročil iz glavnega mesta Mehike, je razumeti, da Mehika želi nemške naseljenike. Kakor hitro se je izvedelo, da je Mehika izključena iz lige narodov, so baje mehiki uradniki pričeli pogajanja, da dobe naseljenike iz Nemčije. Glasovi se slišijo, da pride v Mehiko do pet tisoč nemških naseljenikov, ko bo mogoče zanje dobiti prostor na parnikih.

O Aquirre Barlangi, poljedelskemu tajniku, gre glas, da je rekel, da bodo nemški naseljeniki imeli tiste pravice kot drugi tujezemci.

Kdo so ti Nemci, ki se žele izseliti v Mehiko? Ali so nemški delavci? Brzojav iz Nemčije je sporočil, da so večinoma ljudje, ki se hočejo izogniti visokim davkom. Torej je nemška buržoazija, ki je kilcala živijo nemškemu kraljerju in je skriva zانيتive svetovne vojne. Zdej, ko je treba plačati kazen za svoj greh v podobni davkov, se pa namerava nemška buržoazija izseliti v Mehiko. Nemškemu ljudstvu ne bo odhod teh ljudi povzročil prav nobene škoda, bati se je le, da jo bo imelo mehiko ljudstvo, kajti ti ljudje prihajajo v Mehiko z namenom, da izkoristijo deželo in mehiko ljudstvo.

Če bi se v Mehiko naselili nemški delavci, kmetje, inženirji in drugi koristni ljudje, bi bilo tako naseljevanje za Mehiko pravi blagoslov, ker bi oživel zanemarjeno industrijo in poljedelstvo.

STAVKA TELEFONISTK.

Springfield, Ill. — Po izjavi tajnika organizacije električarjev so zastavkale telefonistke v Clevelandu in Youngtownu, O., ker družbi nista izvedli odredbe glavnega postarja, ki prizna telefonistkam in električarjem pravico do organizacije.

KAM GRE DELAVČEVA MEZDA.

ALI SI DELAVEC LAHKO KAJ PRIHRANI ZA STARA LETA?

Na to vprašanje odgovarja resničen zgodovinar.

Havana, Ill. — Ponovno smo se slišali pesem o visokih delavskih mezdah, ki draže produkta. Nekateri časniki, ki zagovarjajo interese privatnih podjetnikov, so celo pisali o delavski poželjivosti in dejali, da je delavska poželjivost nenasitna. Taki napadi na delavstvo imajo le namen prikriti podjetniško poželjivost, ki je v resnici nenasitna, kar dokazuje naslednji resničen dogodek.

J. E. Smith, delavski organizator, nam podaja v par besedah življensko sliko delavstva, ki dela in gara za Metal Wheel kompanijo v Havani. Izuden rokodelce je po njegovih izpovedih delal štirinajst dni za to kompanijo. Po štirinajstih dneh je prejel ček za svoje delo. Ček je izmanjal pri trgovcu, pri katerem je imel akoci štirinajst dni življenske potrebščine na upanje. Trgovec je sprejel ček v poravnavo dolga, ki mu je plačal tri centa kot preostanek. Delal je zopet štirinajst dni in izmenjal je ček. Zdej je prejel kot preostanek trinajst centov. Po štirih tednih je rokodelcu ostalo šestnajst centov, da s njimi plača stanovanje, kupi obleko ali da jih uloži na banki za slabe čase.

Všal so rekli, da je rokodelstvo zlata vredno, če ne teče, pa kaplja. Ti časi so dandanes daleč od nami. Moderna industrija in sodanji sistem proizvodnje sta neiscenena delavca in rokodelca enako prihranila na tovarno.

Smith nadaljuje, da je med delavci naslalo veliko veselje, ko so prišli farmarji v mesto in ponudili visoke mezde za delo na polju. Delavci so se kar pulili za to delo, kajti vsakdo se je veselil, da zasluži par dolarjev, da s njimi plača svoje dolgeve.

Seveda niso povsod razmere v industriji take kot v tej tovarni. Kjer so delavci organizirani, se na dajo izkoristiti na ta način in so postavijo krepke v bran proti iskoristitvi, ki je tako trdo kot nekdanja srednjeveška tlaka.

SEDEM AMERICANOV UBILTIVSLED MINE.

Ameriška ladja za pobiranje min uničena v Severnem morju.

Washington, 15. jul. — Podadmiral Knapp je danes informiral mornariški department, da je bilo 12. t. m. ubitih sedem mož na ameriški ladji "Richard Buckley", ki je pobirala mine v Severnem morju. Mina, ki so jo dvignili iz vode, je eksplodirala in raznesla ladjo.

500 ARMENCEV MASAKRIRANIH.

London. — Časnikarska agencura v Erivanu je poslala poročilo, da so tartarske čete v kavkaški provinci Karabah pomorile 600 Armencev te dni. Petdeset deklet so Tartarji vželi s seboj.

Angleški rudarji so kupili pivovarno.

London. — Eno velikih vprašanj, ki sili na površje v Angliji, je več piva in močnejšega piva. "Pomije", ki so veljale za pivo tekom vojne, ne zadovoljujejo nikogar več. Ljudje hočejo imeti močno pivo, kakršno je bilo pred vojno in sicer dovolj močnega piva. Organizacija rudarjev v Monmouthshiru pa noče čakati na rošitev tega vprašanja, temveč je kupila pivovarno, katero bo operirala za svoje člane.

STAVKA TELEFONISTK.

Springfield, Ill. — Po izjavi tajnika organizacije električarjev so zastavkale telefonistke v Clevelandu in Youngtownu, O., ker družbi nista izvedli odredbe glavnega postarja, ki prizna telefonistkam in električarjem pravico do organizacije.

VEREME.

Chicago in okolica: V sredo jasno in hladno. Severni vetrovi.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Polaki spisal Stenkevlutica. — Poslovenil Podravski.

Nadaljevanje.

VI.

Mnogo prostih vitezov si je pridobilo v brambi zbaraškega nasipa neumrljivo slavo, toda najbolj se je proslavil gospod Longin Podbipeta, dani tudi radi svoje skromnosti in ponižnosti sam ni hotel tega priznati. Bila je temna in vlažna noč; vojaki nestrupeni čuvanja, so dremali, opirajoč se na orožje. Po devetdnevnih napadih in streljanju je to pot prvič nastala tišina in poklj. Iz sovražnikovih nasipov, oddaljenih komaj za kakih trideset korakov, ni bilo slišati hrupa in trnčev. Zdelo se ti je, da so se Kozaki, hoteč utruditi sovražnika, utrudili sami. Le semtertja je medlo bliščal ogenj, ki ga je zakrival drn. Od nekod je doletaval milozvočeč glas lire, na katero je igral neki Kozak. Tam dalje v taboru so rezgetali konji; na nasipih pa so se časih razlegali glasovi straže.

Knezovi oklopniki so opravljali to noč svoje službe v taboru ter zavzeli odkazana mesta. Skretuski, Podbipeta, Volodijevski in Zagloba so stali na nasipu ter se tiho pogovarjali med seboj.

"Čuden se mi dozdeva ta mir!" reče Skretuski. "Ušesa so te tako privadila na grom in hrup, da sedaj tišina sama zvoní v njih. Zdi se mi, da se skriva v tej tihoi neko izdajstvo."

"Od onega časa, ko dobivamo le polovica hrane, mi je že vse eno!" zamrma turobno Zagloba. "Moje zdravje potrebuje treh reči: dobro jesti, obilno piti in naspiti se. Najbolji jermen se posušil in razpokal, če ga ne mažeš. Kaj še le lakrat, če moram biti vedno mokež, kakor konj v vodi! Dež nas obliva, Kozaki nas pa suše. . . . Zares, prekrasne okoliščine! Zemlja velja goldinar, maselje žganjice pa pet goldinarjev. Te smradljive vode pa še pes ne more piti, ker je celo v vodnjakih navzeta smradu od trupel. . . . Pri tem pa me vendar vedno žaja, kakor te moje škornje, ki so odprle rille kakor riba."

"Vaše škornje pa vendar pijejo celo nesnažno vodo" omeni Volodijevski.

"Močial bi raje! Lahko se ti je norčevati, ker nisi večji od vrabca, pa se lahko nasitiš z enim zrnom prosa in iz naprstnika napiješ. Toda jaz, hvala Bogu nisem tako nežen, ker me ni kakaš z zadnjo nogo izkopala iz peska: radi tega tudi moj želodec potrebuje hrane. Kdo mi bo sorej jemal za zlo, če mi je minila vsa šala, ker se od ranega jutra razun alin ničesar nisem imel v ustih."

Gospod Zagloba začne močno sopsti pri teh besedah. Volodijevski pa odvrne:

"Imam tukaj na traku čutarico, ki sem jo vzel danes xjutraj nekemu Kozaku. Ker me je pa kakaš izkopala iz peska, si mislim, da vam ne bi bila žganjica take niervredne osebe. . . Tu jo imaj Jan!" obrnivši se k Skretuskemu.

"Daj, ker je mrzlo!" reče Skretuski.

"Pij, pa daj gospodu Longinu."

"Jezičen si postal!" reče Zagloba Volodijevskemu: "pa pri tem si vendar dober človek, da sebi pritrgaš, in daš drugemu. — O, da bi nam Bog poslal dovolj takih kokošij, ki bi kopale take vojakove iz peska, kakor si ti!"

"Nu, Bog z vami, vzemite in pijte tudi vi!" reče Volodijevski.

"Kaj delate gospod; pustite še nekaj zame!" zakriči prestrašeno Zagloba, ko vidi Podbipeto piti iz čutarice. "Čemu tako sklanjate v smak glavo! Bog, Bog, ko bi se vam več ne zravnavala nazaj! . . . VI, brate, imate predolga črva; ni jih tako lahko napolniti s to čutarico. . . . Vliiva kakor v sodček. . . Oh, da bi vta. . ."

"Nu, kaj vendar počenjaté. Komaj sem se je dotaknil", odvrne Longin, in da čutarico.

Zagloba se še bolj skloni nazaj ter izlije še ostalo žganjico v usta.

"Samo čna čolazba nam je še ostala", "če, obrisavi si z rokavom usta, "če nam Bog da srečno prebiti to nalogo ter odnesti zdrave glave na plečih, da si potem obilno nadomestimo to, kar smo zamudili. . . . Gotovo nam omissljo kako dobro službo in dani duhovnik Zabkovski zna dobro jesti, ga vendar učenem v kozji rog."

"Pa povejte vendar, čemu ste se pripravili danes z duhovnikom Zabkovskim in Murovečkim?" vpraša Volodijevski.

"Tiho!" reče Skretuski. "Nekdo se bliža z majdana."

Vsi obmolknijo. Neka temna postava obstane pred njimi in zamolklo vpraša:

"Ali čuvate?"

"Čuvamo, svitli knezi!" odvrne Skretuski zravnavši se po koncu.

Knez je šel opazovat dalje, če ni morda kje spanec premagal utrjenih vojakov: Longin sklene roke.

"Oj, kak vojskovodja je!" reče Skretuski. "Vsako noč obhodi nasip od jednega konca do drugega."

"Bog mu daj zdravja!"

"Amen!"

Nastalo je molčanje. Vsi so gledali z nape-timi očmi v temno noč; nič ni dramilo tišine. Ognjišča v kozakiških taborih so še davno ugasi-la.

"Lahko bi jih bilo zasačiti kakor polhe v spanju," reče Volodijevski.

"Kdo ve!" odvrne Skretuski.

"Spanec mi tako premaguje", reče Zagloba. "pa kakor vkljub mi ne puste zaspati. Ravdovden sem, kedaj bomo smeli spatit. . . . Naj streljajo ali ne, ti stoj pod orožjem in gugaj se kakor šid pri molitvi. Pasja taka služba. Sam ne vem, kaj me tako premaguje, ali žganjica, ali žni eureka, ki se je razlil danes na me in ta Zabkovskega."

"Povejte vendar, kako je bilo?" vpraša

Longin. "Poprtej ste že začeli, pa niste končali."

"Nu, pa povem; nemara se otršem zaspanca. Ravno sva šla z duhovnikom Zabkovskim v grad, da bi našla kaj za prigrizniti. Hodiva ter iščeva povsod; ker nisva ničesar našla, sva se vrnila oba prav slabe volje. Na dvoru se srečava s protestantskim pastorjem, z onim, ki je prišel previdet kapitana Šenberga. "Kaj iščeš tukaj ti, ki nisi kristjan!" zavpijem nanj "ter nakopavaš na nas jezo Božjo!" On pa, zaupajoč v samega sebe in v svojo pokrovitelja gospoda Belzkega, mi odvrne. "Moja vera je tako dobra kakor vaša, pa še boljša!" Komaj je to izgovoril, sva oba okamnela groze. Jaz nisem rekel nič, ker sem si mislil: Duhovnik Zabkovski je tukaj, naj on govori. Ta tudi ni zamudil potipati ga za rebra. Tako ga je jel vrteti, da se je komaj vstavil pri steni. Med tem pride knez z duhovnikom Muhovečkim. Takoj je naju oštel, da narejeva tukaj hrup in rasprjite, da sedaj ni čas za tak-razgovore in prepire. Omili so nama glave kakor dijakom, pa Bog ve, če po pravici. . . . Gotovo pa je, da ti Firlejevi pastori nakopljejo še na nas kako nesrečo. . . ."

"Ali se kapitan Šenberg ni spovedal?" vpraša Volodijevski.

"Kaj še! Kakor je živel, tako je umrl nespokorjen."

"Da, ti ljudje se raje odreko zveličanju svoje duše, nego svoji trni", vzdihne Longin.

"Bog nas brani kozakiške sile in čarodejstev", nadaljuje Zagloba, "oni pa ga še žalijo pri tem. Ali vam je znano, da so večraj iz onega le nasipa streljali klopčiče sukance na majdan? Vojaki so pripovedovali, da se je na mestu, kamor so padli klopčiči, pokrila zemlja z nekakimi luskinami. . . ."

"Splošno je znano, da Hmelniškemu sami črni služijo za strežaje", reče prekrizavši se Litvin.

"Čarovnice sem videl", doda Skretuski "in povem vam. . . ."

"Pat! seže mu v besedo Volodijevski ter mu položi roko na ramo. Na to pa skoči k robu nasipa ter posluša.

"Jaz ne slišim nič", reče Zagloba.

"Pat! . . . dež ovira posluš", omeni Skretuski.

Volodijevski začne mahati z roko, češ, naj ga ne ovirajo; napesled se približa tovarišem.

"Gredo!" reče tiho.

"Naznani knezu", odvrne Skretuski. "Šel je v stanišče Ostroroga; mi pa opozorimo vojakove."

Nemudoma so se razšli vsi po nasipu ter tiho dramili vojakove po stražnicah.

"Gredo! Gredo. . . ."

Te besede so spreletele kakor blisk po vsem nasipu! Čez četr ure je knez že sedel na konju ter dajal naročila častnikom.

Sovražnik je očividno hotel nenadoma napasti tabor; zato knez sklene pustiti mu to yselje. Vojakom je bilo naročeno, naj ostanejo kolikor je le mogoče mirni, ter naj pušče sovražnika tesno k nasipu. Še le, ko se bo dalo znamenje s topovi, morajo planiti vsi nepričakovano nanj.

Vojaki so bili pripravljani kakor vsikdar. Skretuski, Longin, Volodijevski in Zagloba so čepeli skupaj ter pridržavali sapo. Dobro jim je bilo znano, da je najvarnejše stati na kraju nasipa, ker največ krogelj pada na središče majdana.

Zagloba je stal tovarišem nekoliko za hrbtom, da bi prvi napad ne prišel nanj. Nekoliko na strani poklekne Podbipeta z zervikapturam v roki. Volodijevski počene poleg Skretuskega ter mu zašepeta na uho.

"Gotovo gredo."

"Z umerjenimi koraki."

"To niso prostaki, niti Tatarji."

"Zaporoški pešci so."

"Ali pa janičarji; oni dobro marširajo. Na konjih bi jih bilo moči nasekati kakor drv."

"Noeoj je pretemno za ješčede."

"Ali sliši."

"Pat! Pat!"

Tabor se je kazal, kakor bi bil pogrezen v globoko spanje; samo droben dež je škropil, kakor bi ga sejal skozi sito. Med tem šumom se je slišal še drugi, jasnejši in glasnejši, ki je delotaval poslušalecem na ušesa. Napesled se nekoliko korakov pred nasipom pokaže nekaka črna glava, katero si razočil le toliko, kolikor je bila črnejša od teme ter se vstavi na mestu kakor gora.

Vsi so pridrževali dihanje. Samo Volodijevski je šepal Skretuskega v bedro, hoteč na ta način pokazati svojo zadovoljnost.

Napadniki se približajo jarku ter začnejo apuščati vanj lestve, potem slezajo po njih na drugo stran ter jih prislonijo k nasipu. Tam je še vedno trajala grobna tišina. Toda v kljub vsej pozornosti napadajočih so semtertje klini v lestvah začeli škripati in se lomiti.

"Čakajte", misli si Zagloba. "Tako vas pogostimo s turškimi bobom."

Volodijevski neha dramiti Skretuskega, Longin pa stisne drčaj svojega meča, hoteč prvi planiti na sovražnika.

V tem trenutku se prikaže na robu nasipa šestero rok, za njimi pa so se jele počasi in previdno spenjati kviško tri koničaste kape, vedno višje in višje. . . .

"To so Turki!" misli si Longin.

V tem trenutku zagromi groben strel ter osvetli temno noč. Predno svetloba ugasne, mahne Longin ter vsaka tako grožno, da je kar zrak zavilil pod ostrino. Tri trupla so se zvalila v prekop, tri glave v čeladah so se privalle pod kolena kličočega viteza.

Dasi je peklo zavrelo na zemlji, nad Longinom se je odprlo jasno nebo! menil je, da so mu zrastle krila na ramenih. Angeljski sbori so mu zapeli pesem v prsih; bojeval se je kakor v snu. Vsaki mahljaj njegovega meča je bil zanj kakor zahvalna molitev.

DOPISI.

Kaylor, Pa. — Iz tukajšnje naselbine menda še ni bilo nobenega dopisa, kakor da bi ne bilo prav nobenega Slovenca v tukajšnji okolici. Temu je gotovo največ vzrok slabe delavske razmere. Kajti tukajšnja premogovna družba je ustavila delo v premogokopu že meseca januarja in še sedaj ne vemo prav nič, kedaj da se bo zlozlo družbi pričeti z obratom. Kake so potem razmere, lahko vsak sam presodi.

Na društvenem polju še dosti povoljno napredujemo kljub slabim delavskim razmeram. Naznanjam članom društva "Skrb za Prihodnost" št. 244, SNPJ, da je bilo na zadnji društveni seji sklenjeno, da prispeva vsak član en dolar v društveno blaginjo za pokritje društvenih stroškov. Vsakdo ve, da imamo vedno razne stroške. Tako smo imeli v treh mesecih 48 dolarjev stroškov, ko smo spremljali bolnike v bolnišnico. In tak slučaj se še vedno lahko pri-peti. Veselice ne moremo prirediti, da bi na ta način pripomogli društveni blaginji do boljšega stanja radi slabih delavskih razmer. Društvena naklada po deset centov pa tudi ne zadostuje za pokritje stroškov. Radi tega smo bili primorani tako visoko naklado naložiti. Posebno še opozarjam oddaljene člane tega društva na omenjeni sklep, da z mesečino pošljejo tudi to naklado.

Opozarjam člane našega društva, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši 20. julija, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Obenem opozarjam člane, da redno plačujejo mesečne prispevke, da ne bo potem nepotrebnih suspendacij, kar je velik udarec za vsakega delavca. — John Dolmovich, tajnik.

Irvin, Pa. — Iz tukajšnje naselbine smo poslali razne peticije in brzojavke na senatorja in kongresmane, ter angleškega, francoskega in celo italijanskega poslanika z ozirom na položaj Jugoslov-anov.

Prvič smo poslali decembra meseca dve peticiji na senatorja in kongresmana države Pennsylvani-je; istega meseca smo poslali peticije predsedniku Wilsonu, angleškemu, francoskemu in italijanskemu poslaniku, kongresmanu, senatorju ter jugoslovanske-mu informacijskemu uradu. Janu- arja meseca smo poslali kabel- gram v Pariz predsedniku Wilsonu. Marca meseca smo zopet poslali kabelgrame in sicer od tukajšnje okrajne organizacije SRZ. in od društva "Složni Slovani" št. 200, SNPJ. Junija meseca smo zopet poslali peticijo s podpisani na kongresmana, ter še štiri peticije, katere smo dobili iz glavnega ura- da JRZ.

Na prvo peticijo, katero smo poslali na kongresmana John Wilsona, smo dobili njegovo vizitko. Ko smo drugič poslali peticije smo dobili vizitke od vseh šestih. Na kabelgram ni bilo nobenega odgo- vora. Potem nam je poslal kong- resman John Wilson pismen od- govor. Na zadnje peticije, katere smo poslali marca meseca od društva SNPJ. in od okrajne organi- zacije JRZ, smo dobili tudi odgo- vore, katerih pa jaz nimam. Na zadnje peticije, katere smo poslali s podpisani na kongresmana, smo tu- di dobili pismen odgovor.

Odgovori, katere sem jaz dobil, se glasijo dobesedno:

British Embassy, Washington, December 26th, 1918. Sir: I beg to acknowledge, with thanks, the receipt of your communication of the 15th instant, embodying a res- olution passed at a meeting of your Alliance on the 15th instant. I am, Sir, Your obedient servant, (Podpis nečitljiv), Secretary.

House of Representatives, — Washington, June 4th, 1919. Mr. Louis Fiere, Sec'y, S. N. P. J., No. 200, Irwin, Pa. My dear Sir: This will acknowledge receipt of Peti- tion addressed to the Sixty Sixth Congress, which I have very care- fully noted.

I have taken the liberty to file same with the committee on Foreign Affairs, having jurisdiction over matters of this character for their further information and con- sideration.

Thanking you for calling this matter to my attention, I remain, Very truly yours, John H. Wilson.

House of Representatives — Washington, June 19th, 1919. Mr. Anton Kodrič, R. No. 2, Box 106, Irwin, Penna. My dear Mr. Ko-

drič: I beg to acknowledge receipt of the petition you forwarded to me, signed by many citizens of my district, relative to the Yugoslav dispute.

As yet no Resolution relative to this matter has been introduced in either the House of the Senate and therefore, no action upon same has been taken.

I will refer your petition to the Committee on Foreign Affairs, for their information and consid- eration, when the matter does come up.

I thank you for your kindness in forwarding thos to me, and I assure you of my interest in same. Very truly yours, John H. Wilson

Tako se glasijo odgovori, ka- tere sem jaz dobil. Odgovore na druge peticije pa jaz nimam in radi tega jih jaz ne morem priob- čiti.

Anton Kodrič.

Klein, Mont. — Naslednji odgo- vor sem dobil od tukajšnjega sen- atorja na peticijo, katero smo poslali z ozirom na jugoslovanski položaj:

United States Senate, Washing- ton, July 1st, 1919. Mr. A. Kris- tan, Klein, Mont. My dear Sir: I read with interest your recent communication touching the con- troversy between Italy and Jugo- slavia. The President has, as you know, been insistent to the point of obstinacy as some people as- sert in his support of the reason- able claims of the new republic. So far as I can learn his attitude has been generally approved here. I entertain no doubt that he will make very reasonable effort to secure a measure of justice for the young state.

With assurances of my very earnest sympathy with the view expressed by you and your fellow countrymen, I am Very truly yours, Th. J. Walsh.

Upam, da naše prošnje ne bodo ostale ad acta ali brez vpliva pri ratifikaciji mirovne pogodbe z Avstrijo in zavezniki in da bodo točke, katere se tičejo meje med Jugoslavijo in Italijo naletele na velik odpor v ameriškem kongre- su in senatu. Radi tega pa mora- mo še naprej delati in zopet delati in ne smemo prenehati, dokler se naši cilji ne uresničijo.

Anton Kristan.

Ringo, Kans. — Društvo "Jeze- ro", št. 82 SDPZ je poslalo peti- cijo na senatorja Arthur Capper- ja iz tukajšnjega distrikta, kate- ro smo dobili iz gl. urada JRZ. Na isto smo dobili sledeči odgo- vor:

United States Senate, Washington, D. C. June 11th 1919.

S. D. P. Z. Local No. 82, Ringo, Kans.

Dear Brothers: This will ack- nowledge Receipt of your Petiti- on of May 25th with Reference to the European Situation as it touches the Jugo-Slavs.

I have a very friendly feeling for the Jugo-Slavs and shall give the Recommendation contained in your Petition my most earnest consideration. I will take the plea- sure in seeing that your Petition is presented to the Senate.

With kind Regards, I am very respectfully

Arthur Capper.

Glede delavskih razmer ne mo- rem dosti poročati, ker so vse prej kot dobre. Kajti premogoko- pi obratujejo bolj slabo, tri do pet dni v tednu. Draginja je vedno večja in radi tega je jako težavno za delavske družine. Poleg tega so pa še stavke skoro na dnevnem redu radi trmoglavosti premožar- skih baronov. Skoro ne mine te- den, da bi ne izbruhla stavka v kakem premogokopu. Kar delavce zasluži en teden, to porabi drugi teden za svoje ekstremno življenje.

Radi tega ne svetujem niko- mur, da bi prišel sem v Kansas v premogokope za delom, ker je i- stega sploh nemogoče dobiti.

Na farmah se pa sedaj lahko dobi delo in nekateri farmerji se pritožujejo, da ne morejo dobiti dovolj delavcev. Koliko je na tem resnice, je meni neznano.

Na društvenem polju pa še dosti dobro napredujemo, kljub slabim delavskim razmeram in se za- nimamo za položaj naših rojakov v stari domovini in smo za to, da se osvobode, popolnoma izpod vsakega monarhističnega in impe- rijalističnega jarma. Nekateri so še bolj mlačni, ker se ne zanimajo za delavsko vasopisje in raje po- slajajo, one kateri nam pripovedu- jejo, da je v temi živeti bolje kot

pa v svetlobi. Seveda tukaj mislim politično temo.

Vendar upam, da se bodo tudi ti rojaki, kateri so pa jako malo- številni, za časa predramili iz svoje politične zaspanosti.

Tajnik dr. "Jezero", št. 82, SDPZ.

12.1.1919

Hermine, Pa. — Zanimanje ro- jakov za JRZ in sploh za svobod- no Jugoslavijo se je pokazalo 3. julija ob priliki izleta, katerega je priredila okrajna organizacija JRZ s parnikom iz Pittsburgha, Pa. Ta izlet je bil nekaj krišnega in moje mnenje je, da se priredi vsako leto en tak izlet. Na ta način bi Amerikanci dobili vse dru- go mnenje o nas in nam bi se ne bilo treba sramovati, da smo Slo- veni. Sicer je največja neumnost, ako se kateri sramuje priznati svojo narodnost.

Rojaki v West Newtonu so tudi priredili veselico v korist JRZ in takor sem slišal od strani je pri- nesla par stotakov čistega dobič- ka. To je velik uspeh, ako se ozi- roma na suho, katere je zavlada- la v vsej državi. Rojakom v dru- gir naselbinah pa stavim wete- snwtonske rojake za vzgled in u- pam, da se bodo rojaki v drugih naselbinah odzvali ter priredili kako veselico v prid JRZ.

Ker se bliža konvencija JRZ priredi tukajšnja okrajna orga- nizacija veselico 28. julija za po- kritje stroškov, ker pošljemo de- legata na to konvencijo. Radi te- ga pozivljam vse rojake v tukajš- nji naselbini kakor tudi v bližnji okolici, da se udeleže te veselice v polnem številu. Rojaki, narod vas kliče na delo in na obrambo svoje eksistencne. Kdor ne želi svojemu narodu rešitve izpod imperijali- stičnega in monarhističnega jar- ma je podoben onemu, kateri za ničnje svojo lastno družino, tora zaničuje samega sebe.

Rojaki, pokažimo, da smo zvesti branitelji najsvetejših narodnih pravic in udeležimo se prihodnje veselice v polnem številu.

Namamjam tudi zastopnikom o- krožne organizacije št. VI JRZ, da se vrši konferenca v Hermine, dne 27. julija ob drugi uri popold- ne v "Slovenski dvorani". Ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, posebno, kar se tiče prihodnje konvencije JRZ, se apeli- ra na vse zastopnike okrajnih organizacij JRZ, da se udeleže te konference v polnem številu.

Anton Zornik, taj. okr. org. JRZ, št. VI.

Bingham, Utah. — Naslednji odgovor smo dobili od senatorja Reed Smoota na peticijo, katero je poslalo društvo "Planina," št. 83 SNPJ:

UNITED STATES SENATE WASHINGTON, D. C. June 3th, 1919.

Mr. Frank Kaseck, Bingham, Utah.

My dear Sir:—

I desire to acknowledge receipt of the petition, signed by your- self as President, to the Six- sixth Congress of the United States, of the Planina St. 83 orga- nization, relative to the contro- versy between Italy and the Jugo- slavs.

I note what you say in relation to the desires outlined in the Peti- tion, and assure you that it shall have my most earnest attention.

Yours truly

Reed Smoot.

O delavskih razmerah ne mo- rem kaj posebnega poročati, ker so hte kot po drugih naselbinah. Življenske potrebščine so pa draž- je z vsakim dnevom.

John Samec, taj. dr. 83 SNPJ.

Chicago, Ill. — Namamjam čla- nicam ženske okrajne organizaci- je št. 7 JRZ, da se vrši prihodnja tedna mesečna seja v sredo, dne 23. julija t. l. v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. in sicer točno ob osmi uri večer. Apeli- ram na članice, da se udeleže te seje polnoštevilno in pripeljite še svoje prijateljice, kajti na dnet- nem redu imamo več važnih točk, katere je treba rešiti. Ukreniti moramo tudi glede pribodnjega piknika, katerega priredi okrajna organizacija JRZ.

Katy Bernik, zapisničarka

La Crosse, Wis. — Nad mestom se je vtrgal oblak in dež je bil ka- kor iz škafa. Cesta, tlakovana s škoti, namočenimi v krezotni, se je pričela napajati, vzdigovali, nankrat silen pok, in šoki so na daljavo dveh blokov zleteli na vse strani.

Inozemstvo.

FRANCOSKO IN ANGLEŠKO BLAGO V NEMČIJI.

Zavezniški in nevtralni trgovci invadirali Nemčijo v divji tekmi za dobiček.

Berlin. — (Poroča Ben Hecht). V izložbah prodajalnice v Berlinu so se te dni pojavili plakati, ki so prinesli v Nemčijo novo življenje. Na plakatih je čitati: "Imenitna ameriška čokolada, 15 mark. — Pravo francosko platno, najnovejša pariška moda. — Angleške cigarete direktno iz Londona, 50 pf komad. — Pravo importirano mlo, 18 mark komad."

Vse je novo in pravo! Pravo mlo, prava kava, pravi tobak in pravo platno! Nič več nadomestil, nič več listja za tobak, papirja za platno in usnje itd. Nova doba za Nemce! In cene so padle. Uvoz inozemskega blaga je prisilil stare špekulante buržoaznega razreda, da so zdaj vrgli na trg vse kar so imeli nagromadenega v kletah in drugih skrivališčih. Cene padajo dnevno.

V Berlinu so se pojavili mnogotuji iz Danske, Holandske in Francije, ki nosijo s seboj večjo zalogo vzorcev raznega blaga. Agente angleških in francoskih veletrgovcev so tukaj in tekmujejo med seboj, kdo bo naredil več kupčije. Sovražstvo, ki je cvetelo še pred nekaj meseci, je naenkrat pozabljeno; vojna je pozabljena in razvaline so pozabljene. Kupčija, kupčija!

"Nemčija je prava Alaska," je dejal eden agentov, "milijoni se lahko naredijo v tem kritičnem momentu." Nemški finančniki se pa smejejo naivnosti zavezniških trgovcev. Nemške finance so hudičeva past v paradizu. Po uradnem poročilu kroži danes v nemški republiki papirnatega denarja za 75.000.000.000, toda ta papirnica za seboj zlata niti vrednostnih papirjev.

"Ako želi ententa ohraniti kapitalistični sistem v Nemčiji," je rekel neki bankir, "tedaj nam mora posoditi velikanske vsote denarja. Baš zdaj se pogajamo za večje posojilo v Ameriki."

Francoski socialisti so glasovali proti mirovni pogodbi.

Pariz. — Centralni odbor francoske socialistične stranke je v nedeljo sklenil nastopiti proti ratifikaciji mirovne pogodbe po svojih poslancih v nižji zbornici. Odbor je glasoval s 1420 glasovi proti 114; 387 članov se je vdaržalo glasovanja.

Venizelos bi rad organiziral balkansko ligo.

Berlin. — Z Dunaja javljajo, da je Venizelos, grški ministar za zunanje zadeve, poskušal organizirati novo ligo držav na Balkanu. Rumunija se ni pokazala volje, da bi se pridružila.

Srbi izpraznili Temešvar; odneali so vso.

Ženeva. — Rumunski biro v Bernu poroča, da so srbske čete izpraznile mesto Temešvar v Banatu (72 milj severovzhodno od Belgrade) in s seboj so vzela vse, kar se je dalo odnesti in odpeljati. Srbi so vzeli 40 lokomotiv, 1500 železniških vagonov, stroje iz tovarn, živino in razne predmete iz privatnih hiš. Izpraznitve se je izvršila po sklepu mirovne konference.

Rumunska ne mara svase z Rusijo.

Bern. Švica. — Iz Bukarešte poročajo, da je rumunska vlada že drugič odklonila ponudbo Leninove vlade za alijanco med sovjetsko Rusijo in Rumunijo.

Angleška vlada se je zbrala rudarjev.

London. — Vlada je odločila za nedoločen čas naredbo za podražanje premoga. Vihar protesta iz vrst mogočne rudarske organizacije je prisilil vlado do tega sklepa.

3000 šikovskih špekulantov zaprtih na Ograjen.

Dunaj. — Te dni je bilo zaprtih 3000 šikov, ki so trgovali v Budapešti. Bela Kun je izjavil, da je vlada morala to storiti, kajti drugače bi lahko nastali pogromi proti šikov in vlada neče da bi ograki šikje trpeli zaradi galitskih šikov, ki so poplavalji Ograko in pričeli odirati ljudstvo.

Američani pomagajo Poljakom v Galiciji?

Dunaj. — General Petlura, vodja ukrajinskih kmetov, vstajev, je izjavil te dni v intervjuju, da je med Poljaki, ki so prišli iz Francije, veliko število vojakov v ameriških uniformah in nazivajo se "Amerikance." Ti vojaki pomagajo Poljakom požigati ukrajinske vasi in pobijati maloruske prebivalce v Galiciji.

Japonska zalaga estonsko belo gardo s topovi.

Stockholm. — Po vesteh iz Petrograda so sovjetske čete vpleni- le enajst novih japonskih topov v Vjgu, odkoder so prepodili Judeničev estonsko belo gardo. Estonci so v zelo slabem položaju in vsak čas bodo izpraznili Pskov. Judenič, vodja Estoncev, je upal, da bodo boljševiški vojaki trumoma dezertirali na njegovo stran, toda "dezertarjev" ni.

Socialistična koalicijska v Ukrajini.

Stockholm. — Ukrajinska vlada v Kijevu se je reorganizirala. Ukrajinski boljševiki so se sporazumeli s socialnimi revolucionarji in trije zadnji so stopili v koalicijsko vlado s prvimi. Socialno-revolucionarni člani ukrajinske vlade so: Lenedinec, justični komisar; Litvoenko, finančni komisar in Mičelenko, komisar za šolstvo. — Nedavno tega je bilo v Kijevu ustreljenih 15 monarhistov. — Minak je zdaj sedež litvinske sovjetske republike in Bele Rusije.

Spopadi s vojaštvom na Iraku.

London. — V soboto, ko so severni (protestantovski) Iraci praznovali svoj "Oranžni dan," so se pripetili oboroženi spopadi med republikani in angleškimi vojaki v Mullingarju. Bila je praveca bitka. Vojaki so napadli z bajonetni in oklopnice so bile tudi v službi, medtem so republikani metali kamenje in prazne steklenice v vojske. Eden policist je bil težko ranjen in dve osebi sta v zaporu.

Edward Carson, vodja protestantskih Ircev v Ulsteru, je v soboto na javnem shodu svaril Ameriko, da se ne sme vtikati v irske zadeve. Carson je napadel De Valero in druge sile, med temi tudi katoliško cerkev, ki po njegovem mnenju organizirajo v Ameriki kampanjo, v prilogi irskih republikanov proti Angliji.

NEVARNI LESNI ALKOHOL.

Muncia, Ind. — Odkar je stopila prohibicija v veljavo, so pričeli nekateri ljudje piti lesni alkohol, ker ne dobe žganja. Posledice uživanja lesnega alkohola so strašne. Marsikateri umrje, ki zavije dosti veliko množino lesnega alkohola; pri osebah, ki uživajo to pijačo, povzroči prav zanesljivo neozdravljivo slepoto.

NAZNANILO.

American Amusement & Theatre Company tem potom posivlje sve delničarje, da se udeleče seje, katera se boe vršila v ČETEK dne 17. Julija ob 1 uri popoldne. Delničarji se imajo sestati na 129 Bakewell Bldg., Pittsburg, Pa. Vsak delničar, kateremu je nemogoče se udeležiti seje, se prosil, da podpiše listino imenovano PROXY ter imenuje v njej koga pooblastuje, da ga zastopa na tej seji, če ni zadovoljen z osebo, katera je že vpisana na Proxy, tudi je potrebno, da imenuje, koliko delnic poseduje. Ker na tej seji se boe razpravljalo o bodočnosti družbe, je potrebno na vsak način, da vsak delničar pride osebno ali pa pošlje svoje Proxy tako, da boe zagotovo glasov in seja pravilna. PROXY in pismen poziv je poslan vsakemu delničarju posebej. Torej če ne pridete osebno, podpišite in pošljite precej nazaj v priloženi koverti.

W. S. Gardner, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim areom naznanjam, vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, žalostno vest, ki sem jo prejel od brata iz Eveletha, Minn. kjer mi poroča, da je tam v domovini umorila nekdanja gnjila avstrijska vlada mojega dragega očeta in mater in sicer valed pomnjkanja in bede.

Oče in mati John in Terezija Čebela, vas Dešne, občina Moravče na Dolenjskem.

TEREZIJA ČEBELA umrla 28 decembra, 1916, in JOHN ČEBELA umrl 22 decembra, 1917.

Dragi naš oče in mati ostaneta nam v daljnem spominu. Počivajta mirno v Novi Jugoslovenski državi! Žalujemo ostali: Frank Čebela in Anton Čebela, sinova, tu v Ameriki. Marija Kranj in Jeteri Šuštar, obožene hčere v stari domovini. Fr. Čebela, New Duluth, Minn.

PRODA SE štiri sobna hiša,

plin, voda in koped, velik prostor za kokoši in velik porč. Oglasite se na naslov: 800 East Street, N. S. Pittsburgh, Pa.

NE VESTE KAM BI ŠLI V NEDELJO?

Poiskujte s izletom k Ant. Mladiču v Algonquin, Ill. Je samo 45 milj severozapadno od Chicaga. Krasen kraj ob Fox-Riverju, dovolj bladne sanice, ribolov, snježna prenočišča, domača kuhinja in dovolj mokrote, od bistra studenčnice navigor. Železniska zveza a Chicaga je dobra. Na Northwestern postaji dobita vlak za Algonquin štirikrat na dan; nasaj odhaja vlak trikrat dnevno. — Ravno prava daljava od Chicaga je za izlet s avtomobilom. Ko pridete v Algonquin, vprašajte za "Dancing Pavilion" in vsak Vam pove za moj prostor. Anton Mladič, box 89, Algonquin, Ill. (Tel. Algonquin 10.)

POTREBUJEMO 200 MOŽ v starosti 18 do 45 let,

ki naj tehtajo 140 funtov in več pri dobrem zdravju, za dobro plačano kontraktno delo (piece work) v tovarni. Zglasite se osebno ali pa nam pišite na Factory Employment Office.

THE GOODYEAR TIRE RUBBER COMPANY, AKRON, OHIO.

Čudovito

Se nepoznate, ali vresnici najboljše zdravilo EGG SALVE (Jajčje tekoče masilo)

Ohranilo je mnoge ljudi pred hudimi bolečinami, zadoblednih od opeklin in poparjenost. To jajčje masilo učinkuje tako hitro, da se v desetih minutah, po prvem namazanju prenehajo pekočine. Ni potreba nobenih ponared, ni ga bolj šega zdravila na vsem svetu za take situacije. Uprashaite vašega lekarnarja po

EGG SALVE (Jajčje tekoče masilo) LOUIS KRAL Splošni zastopnik in razpošiljatelj za vse Zdravne države. P. O. Box 293, Berwyn, Ill. Tel. Berwyn 575.

MOŠKI IN ŽENSKE

Ne napravite napake, kakaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najiskusnejšega in najboljega zdravnika v svetku. Dr. Mullin ima 39 let iskujnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Vsed tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zaigurate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnične pomoči za vaš denar. Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja. Govori vaš materni jezik. Uradno od 9. do 6. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specijalist 411-4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavne pošte.

EN MILJON ZASTONJ tri dnevno zdravljenje LAXCARIN. LAXAL MEDICINES CO. Laxal Bldg. No. 5. 435-4th Ave., Pittsburg, Pa.

RADA BI IZVEDELA

za mojo prijateljico Kristino Ivancko Turk. Pred 7 leti je živila v Clevelandu, Ohio. Rada bi ji pisala pa ne vem naslova. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njen naslov, naj mi ga naznani, ako boe pa sama to čitala naj se prijavi na moj naslov. Moje dekliško ime je bilo Mary Novak, rojena v Trbovljah. Moj naslov je: Marija Rupnik, 2126 State Street, Peru, Ill. (July 16-17)

PRODA SE štiri sobna hiša, plin, voda in koped, velik prostor za kokoši in velik porč. Oglasite se na naslov: 800 East Street, N. S. Pittsburgh, Pa.

IŠČEMO SLOVENCA,

kateri zna govoriti dobro angleški jezik, za delo pri Real Estate (prodaja zemljišč), ki naj bi pomagali pri meni. Vzame se osebo, ki je pri volji vložiti sedemsto dolarjev v ta biznis. Pišite na naslov: A. L. M., 620 Mountainview Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

NE VESTE KAM BI ŠLI V NEDELJO?

Poiskujte s izletom k Ant. Mladiču v Algonquin, Ill. Je samo 45 milj severozapadno od Chicaga. Krasen kraj ob Fox-Riverju, dovolj bladne sanice, ribolov, snježna prenočišča, domača kuhinja in dovolj mokrote, od bistra studenčnice navigor. Železniska zveza a Chicaga je dobra. Na Northwestern postaji dobita vlak za Algonquin štirikrat na dan; nasaj odhaja vlak trikrat dnevno. — Ravno prava daljava od Chicaga je za izlet s avtomobilom. Ko pridete v Algonquin, vprašajte za "Dancing Pavilion" in vsak Vam pove za moj prostor. Anton Mladič, box 89, Algonquin, Ill. (Tel. Algonquin 10.)

POTREBUJEMO 200 MOŽ v starosti 18 do 45 let,

ki naj tehtajo 140 funtov in več pri dobrem zdravju, za dobro plačano kontraktno delo (piece work) v tovarni. Zglasite se osebno ali pa nam pišite na Factory Employment Office.

THE GOODYEAR TIRE RUBBER COMPANY, AKRON, OHIO.

Čudovito

Se nepoznate, ali vresnici najboljše zdravilo EGG SALVE (Jajčje tekoče masilo)

Ohranilo je mnoge ljudi pred hudimi bolečinami, zadoblednih od opeklin in poparjenost. To jajčje masilo učinkuje tako hitro, da se v desetih minutah, po prvem namazanju prenehajo pekočine. Ni potreba nobenih ponared, ni ga bolj šega zdravila na vsem svetu za take situacije. Uprashaite vašega lekarnarja po

EGG SALVE (Jajčje tekoče masilo) LOUIS KRAL Splošni zastopnik in razpošiljatelj za vse Zdravne države. P. O. Box 293, Berwyn, Ill. Tel. Berwyn 575.

MOŠKI IN ŽENSKE

Ne napravite napake, kakaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najiskusnejšega in najboljega zdravnika v svetku. Dr. Mullin ima 39 let iskujnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Vsed tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zaigurate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnične pomoči za vaš denar. Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja. Govori vaš materni jezik. Uradno od 9. do 6. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specijalist 411-4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavne pošte.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inokup. 17. Junija 1907 v drlavi Illinois. GLAVNI STAN: 2657-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODBOR. PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hraot, Box 140, Canonsburg, Pa. TAJNIK: John Verderber, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. BLAGAJNIK: Anton J. Turbav, Box 1, Clara, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Golina, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. POROTNI ODBOR. Jule Ambrudi, predsednik, Box 551, Canonsburg, Pa. John Underwood, 408 May St., Springfield, Ill. Martha Zelenskar, Box 278, Barberton, Ohio. Jos. Radlich, Box 432, Smithton, Pa. Fran. Samrah, 6800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio. BOLNIŠKI ODBOR. VREDNE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-89 S. Lawdale Av., Chicago, Ill. VZHOODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 438, Bridgeville, Pa. Anton Radlich, Box 75, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 194, Gross, Kans., na jezuznapad. Leo Kubar, Box 246, Gilbert, Minn., na severozapad. Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio. Jakob Ambrudi, 418 Pierce St., Swanton, Minn. Jos. Kalan, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincenc Canjar, Jule Ambrudi in Matt Petrovič. ZDRUŽITVENI ODBOR. PREDSEDNIK: Frank Ahl, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tršelj, Box 181, Lawrence, Pa. Julek Oren, 248 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Šuš, 1101 E. St. St., Cleveland, Ohio. Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill. Vrhovni Zdravnik: Dr. F. J. Kern, 6208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jule Zverjehič. POZORI! — Vse denarne pošiljave in stivari, ki se šilajo št. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderber, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vse denarne bolilne podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v št. uradu. Vse priložne glade potovanja v št. izvrševalnega odbora se naj pošiljajo št. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je agoraj. Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vsi, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki Pozor! Zelo važno! — Čitajte! Po dolgi in težki borbi imate sedaj zopet priložnost hitro in uspešno pomagati trpečim svojcem v stari domovini, če njim pošiljate denarno pomoč a posredovanjem splošno priznane EMIL KISS BANKE PO KABLOGRAMU To je neposredna zveza za Kranjsko, Štajersko, Spodnja Koroško, Istrjo, Primorsko, Dalmacijo, Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Hercegovino in z denarnim savodom "PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA U ZAGREBU" 100 kron velja sedaj.....\$ 5.75 1000 kron\$57.50 Za vsako brzozjavno pošiljatev znašajo stroški \$2.50 ne glede nato, kolika je svota. Vse denarne pošiljatev so jamčene. PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV V VSE KRAJE EVROPE. Predno se podate na potovanje, vprašajte to tvrdko za potrebna pojasnila in navodila. V slučaju potovanja Vam ta tvrdka preskrbi potrebne prostore, če ji dopolnjete aro. — Vsa potrebna pojasnila glede potovanja se dajejo osebno in pismeno brezplačno. Bodite vedno zelo oprezn! in ne poskušajte tu in tam s pošiljanjem denarja v stari kraj, temveč se vedno zaupno obrnite na storo in vsesokoli priznane tvrdko, katera pošilja še nad DVAJSET let denar v Vašo storo domovino in katera naslov je: EMIL KISS, BANKIR, 133 Second Ave. cor. 8. St. NEW YORK, N. Y. Vstanovljena 1898. Posluje pod državnim nadzorstvom.

MATIJA SKENDER JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa. Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupce pogodbe, Pismo Liste (PASOSE); listirja dolgovne tukaj in v starem kraju. Izvršuje VSA v Notarsko stroko spadačična dela št. polnih 10 let ne letom mezin.

SLOVENCII! Ne pozabite svojcev v domovini. Pošljite jim denar, podpirajte jih sedaj, ko je sila največja. Krons so sedaj še zelo pod ceno: 100 KRON STANE SAMO DOLARJEV 6.75. Ako želite potovati domov, obrnite se do nas. Mnogoletna skuninja z bančnimi in potniškimi posli nam daje jamstvo, da v resnici moremo lahko vsakemu najboljše postreči. Imamo prostor za vas na vsakem parniku. Pišite na: JOHN NEMETH STATE BANK, 1597 — 2nd Ave. in 83. ulica, New York, N. Y.

Kakor v starih časih. Kdor si naredi kaj dobrega je zadovoljen. Po našem navodilu lahko, 10. gal. najboljšje pive, zvari vsak sam doma za \$2.25. Ker pošljemo v vse kraje Unije in Canade v večjih naročilih popust. Za pristnost in kvaliteto Vam jamči tvrdka, Frank Ogler, 6401 Superior, Cleveland, Ohio. Tel. Princeton 466. DR. JOS. V. GRAHEK edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otrolje, ženske in moške bolane. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2666 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Pošiljamo denar v storo domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko. Jamčimo za ves poslani denar, snako kot pred vojno, da boe hitro in točno izplačan. KASPAR STATE BANK 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oglepanju n. pr. (Junija 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Zakaj se delavci organizirajo?

Kajne tovariš delavec, že stokrat si mogoče slišal bedasto frazo, da so delavci neumni, ker se organizirajo v strokovnih in političnih organizacijah, češ, da so bile organizacije ustanovljene iz edinega namena, da si delavski voditelji pasejo svoje trebuhe in poganjajo po grlu krvave delavske žulje.

Take fraze si navadno tovariš delavec slišal iz ust ljudi, ki ne opravljajo nobenega ročnega dela, ravnotako pa ne vrše koristnega duševnega dela. Včasih govorančijo te fraze podjetniki sami, ki imajo največ koristi, če delavci niso organizirani. Tovariš delavec, take besede slišiš včasih tudi od svojih tovarišev, s katerimi delaš v tovarni rudniku, na železnici ali pa na ladji. Če bolj pazno opazuješ svoje tovarše, ki tako govore, spoznaš, da ti tovariši nimajo lastne volje in so pod vplivom ljudi, katerih interesi zahtevajo, da delavci niso organizirani.

Tovariš delavec, razmišljaj malo sam, če je pametno, da se organiziraš! Spomni se, kakšne so bile razmere v tovarni ali v rudniku, dokler niso bili organizirani. Če boš malo te razmere primerjal, boš pronašel, da se je tvoj bos malo spremenil. Prej je bil ošaben, kadar je govoril s teboj, zdaj pa občuje s teboj kot s sebi enakim človekom. Če boš še malo primerjal te razmere, se boš dalje prepričal, da je bila med delavci samimi nekakšna mrzlična konkurenca, kajti vsakdo je napenjal svoje mišice in razum, da bi več produciral. To je zdaj minilo in vsak delavec dela, ne da bi skušal prekositi svojega tovariša raditega, da se prikupi svojemu bosu. Če primerjaš prejšnje mezdne razmere s sedanjimi, se boš prepričal, da si moral preje beračiti pri bosu za vsak cent povišanja mezde in da te je bos prav grdo ozmerjal, kadar si vprašal za povišanje mezde, mesto da bi dal več mezde, ki si jo zaslužil. Zdjaj ti ni treba več beračiti za povišanje mezde in se ponižati pred tvojim bosom. Organizacija, to je vsi delavci, zahteva povišanje mezde. In če gospod bos postane preveč ošaben, mora nositi tudi posledice za svojo ošabnost.

Tovariš delavec, kokler nisi bil organiziran, si bil brez moči napram svojemu podjetniku, ki ti je rad pripovedoval o slabih časih za podjetnike, nikdar se pa ni spomnil, da so za delavce vedno slabi časi.

Ali se spominjaš tovariš delavec, kako je bilo s socialnimi zakoni, dokler ni bilo delavske politične organizacije? Takrat je bilo prav malo govorenja v zakonodajnih zbornicah o raznih postavah, ki naj varujejo delavce pred izkoriščanjem, kajti buržoazni političarji so vedeli, da vedno glasuješ proti svojim interesom, dokler voliš v postavodajne zbornice ljudi, ki ne zastopajo tvojih interesov.

Tovariš delavec, ljudje, ki ti pripovedujejo, da je neumnost, da se organiziraš, ker s svojimi krvavimi žulji le podpiráš svoje voditelje, hočejo, da ostaneš neorganiziran, da bodo ložje pasli svoje trebuhe na tvoj račun.

Da je delavska organizacija dosegla moč, ki jo ima danes, je bilo treba izrednega poguma in številno žrtev. Mnogo delavskih voditeljev je moralo v ječo, ker so se neustrašeno borili za delavske pravice. Nekateri so bili celo po nedolžnem obsojeni na smrt. Čitaj tovariš delavec zgodovino delavskega gibanja in zdelo se ti bo, da čitaš preganjanja prvih kristjanov ob času mogočnih rimskih cesarjev. Neizmernih žrtev je bilo treba, da se je delavska organizacija po širnem svetu razvila do moči, ki jo ima danes.

Danes se veliko ložje organizira delavce kot pred desetimi ali dvajsetimi leti. In bolj ko posežemo nazaj v zgodovino delavskega gibanja, toliko večje so bile žrtve, ki so jih delavci in njih voditelji položili na altar za osvoboditev delavcev iz mezdne sužnosti.

Tovariš delavec, čitaj zgodovino delavskega gibanja in prepričaj se boš najhitreje, da so tisti ljudje tvoji največji sovražniki, ki te odvrčajo od delavske organizacije. Dalje se boš uveril, da te veže sveta dolžnost, da se tudi ti pridružiš delavski organizaciji. Na to te opominjata očetovska dolžnost do svojih otrok in spomin na prve mučenike, ki so darovali vse, kar so imeli, da si danes

bolj svoboden, in živiš v boljših razmerah, kot tvoji tovariši pred dvajsetimi ali še več leti.

Tovariš delavec, razmišljaj o tem in prepričaj se boš, da je tvoje mesto v vrstah organiziranega delavstva.

ENTENTA PONUDILA
MIR RUSIJI.

Brezlična brzojavka je razkrila ponudbo velike trojice.

ANGLIJA IN AMERIKA JAMČITA FRANCIJI IZVEDBO POGOJEV.

New York. — Tukajšnji list "Nation", čigar lastnik je Oswald Garrison Villard, je ta teden objavil rusko brezlično brzojavko, katere drugi ameriški listi še niso prinesli. Brzojavka je razkrila, da so Wilson, Lloyd George in Clemenceau ponudili mir ruski sovjetski vladi in sledeči delegatje so odpotovali v Rusijo, kjer bodo predložili mirovne pogoje: Lincoln Steffens, William Bullitt in kapitan Pettit.

Glavni pogoji miru, ko jih je objavil "Nation" so:

Na vseh ruskih frontah se razglasi premirje ob času, ko bodo zavezniški delegatje in zastopniki ruske sovjetske vlade razpravljali o sledečih pogojih:

1. Vse obstoječe vlade na teritoriju stare Rusije obdrže svojo oblast toliko časa dokler se rusko prebivalstvo ne izreče, kakšno obliko vlade hoče imeti.
2. Nobena teh vlad ne sme pokušati ovreči drugo s silo.
3. Blokada Rusije se odpravi.
4. Trgovski stiki s drugimi državami se vpostavi.
5. Vsi razredi ruskega prebivalstva brez izjeme imajo pravico do produktov, ki obstoje in ki se importirajo v Rusijo.
6. Vse obstoječe ruske vlade morajo podeliti popolno amnestijo političnim nasprotnikom vseh vojakov.
7. Zavezniške čete izpraznijo Rusijo.
8. Sovjetska in protisovjetska vlada zmanjšata svoje armade.
9. Sovjetska in protisovjetska vlada priznata skupno finančno obveznost bivšega ruskega carstva.
10. Rusko ljudstvo dobi svobodo bivanja in gibanja v vseh krajih Rusije.
11. Vsi vojni vjetniki se imajo osvoboditi.

Poročilo zaključuje, da sta Anglija in Amerika jamčili, da se bo Francija držala gornjih pogojev, ako bodo sprejeti.

KDO JE ZAKRIVIL VOJNO?

Objava senzacionalnih dokumentov iz tajnega carjevega arhiva.

Pariz. — (Poroča Paul Scott Mowrer). Francoški socialistični listi so objavili izerpeke iz moskovskih časopisov, ki priobčujejo že dolgo časa takozvane "dokumente iz tajnih carjevih arhivov." Ako so dokumenti — ki so bili že objavljeni v nemških in škandnavskih listih — avtentični, tedaj so zelo interesantni, ker dokazujejo več ali manj, da je veliko vojno povzročila stara Rusija v zvezi s Francijo in Anglijo. Dokumenti vsekar kažejo čudno luč na "nepripravljenost" zaveznikov ob času, ko je izbruhnila vojna.

Iz odlomkov omenjenih dokumentov je posneti, da je Sergij Sazonov, ruski zunanji minister, poročal leta 1912 ob času balkanske vojne sledeče carski ruski vladi iz Londona, kjer se je mudil na obhodu: "Ko sem zaupno informiral Edwarda Greya (tedanji zunanji minister Anglije) o naši mornariški pogodbi s Francijo, na temelju katere nam garantira Francija, da bo ščitila naše interese na jugu s tem, da zabrani avstrijski mornariški dohod v Črno morje, sem vprašal, ako bi nam hotela Anglija storiti enako uslugo glede na obrambo v Baltičkem morju. Gospod Grey je odgovoril brez obotavljanja, da je Anglija pripravljena zavdati Nemčiji največji udarec z morske strani, če bo treba."

Dalje se glasi dokument, da je Grey informiral Sazonova o francosko-angliški pogodbi, na temelju katere bo Anglija pomagala Franciji v slučaju vojne z Nemčijo ne samo na morju, temveč po vsej svoje čete na francosko ozemlje.

Dalje se glasi dokument, da je Grey informiral Sazonova o francosko-angliški pogodbi, na temelju katere bo Anglija pomagala Franciji v slučaju vojne z Nemčijo ne samo na morju, temveč po vsej svoje čete na francosko ozemlje.

Dne 11. aprila 1914 je Izvoliskij, ruski poslanik v Parizu, poročal svoji vladi o pogovoru, ki ga je imel z Greyem in angleškim kraljem, ko je zadnji tisti čas obiskal Pariz. Izvoliskij poroča, da je dejal Grey, da Anglija ne more jamčiti Rusiji pomoči na suhem, kajti v tem oziru ima že pogodbo z drugo državo (Francijo), lahko se pa sklene pogodba glede na pomoč na morju.

12. septembra 1912 je Izvoliskij poročal v Petrograd, da mu je dejal francoski predsednik Poincaré: "Ako bi vojna med Rusijo in Avstrijo izzvala oboroženo intervencijo Nemčije v korist Avstrije, tedaj bo Francija izvedla pogodbo z Rusijo in ji prihitela na pomoč."

Da je sunanja politika caristične Rusije vedno delovala na to, da Rusija dobi Carigrad, je razvidno iz sledečega dela rusko-italijanske pogodbe, ki je bila sklopljena 24. oktobra 1909: "Italija in Rusija se zedinita, da bosta druga drugo podpirali, in sicer Italija Rusijo glede na ruske interese v Dardanelah, Rusija pa Italijo glede na italijanske interese v Tripolitaniji."

Dve leti pozneje, ko je Italija pričela vojno za osvoboditev Tripolitanije, je Izvoliskij poročal iz Pariza: "Dobro bi bilo, da zdaj izposodujemo od Italije ponovno izjavo, da bo v bodočnosti podpirala nas, kadar se bo šlo za posest Dardanel, ako hoče, da bomo mi zdaj podpirali njo, ko je prišla izvajati svoje pretenzije v Tripolitaniji."

Značilne so tudi sledeče vrstice, ki pričajo o korupciji francoskega buržoaznega časopisja. Izvoliskij je poročal 12. oktobra 1911 v Petrograd sledeče: "Ako smod res zainteresirani za Carigrad in Dardanel, tedaj je potrebno, da pridobimo francosko časopisje na našo stran. Večkrat sem že vprašal za denar za to svrhu, s do danes pa še nisem dobil. Stori bom vse, kar je v moji moči, ampak brez denarja ne gre, kajti javno mnenje v Franciji je tradicijno proti nam. Kako je potreben denar za časopisje, nam lahko služi v dokaz italijanska stvar v Tripolitaniji. Meni je znano, kako je Tittoni (tedanji italijanski poslanik v Parizu) dobil na svojo stran glavne francoske liste in rezultat je znan vsem."

Važna je tudi sledeča brzojavka, katero je poslal bivši ruski car iz Livadije dne 11. aprila 1914: "Pripravljen sem vporabiti silo, da odprem dardanelako ožino." — To je bilo komaj nekaj mesecev pred vojno.

Dobro bi bilo, da ruski boljševiki skrbno hranijo originale teh dokumentov, ako hočejo, da pripravijo svet o resnici istih; kajti če so resnični, tedaj je nekdo grdo nalagal svet.

POSLEDICE PROHIBICIJE.

Chicago, Ill. — Dokler je bilo dovoljeno prodajati opojne pijače, so vse grehe pripisavali žganju. Ali po prvem juliju, odkar je prepovedano prodajati opojne pijače, se je dogodilo nekaj, kar stavi sive lasje v glavo oblastvenim organom, posebno pa zdravniškemu oddelku. Bolniki, ki so oboleti na diliraju usled vživanja opojnih pijač, so se pomnožili za trideset odstotkov. Od zadnjega junija se je prijaviło sedemdeset takih bolnikov. Zapisniki iz prejšnjih let govore, da je v tem času obolelo manj kot šestdeset oseb na deliraju.

Zdravniki menijo, da je ta pojav pripisati dejstvu, ker je bilo žganjepitje hipno ustavljeno. Ljudje, ki so bili udani žganju, so skušali nadomestiti svojo željo po žganju s kakšno drugo še škodljivo pijačo.

PET OGNJEGASOV ŽRTEV SVOJEGA POKLICIA.

Philadelphia, Pa. — V skladišču tvrdeke Jacob Pataah and Brothers je nastal ogenj, ki se je kmalu razširil v velik požar. Ognjegasci so namerili močne curke vode na skladišče. Naenkrat so odjenjale stene in posledice se je zrušilo in pokopalo pod sabo pet ognjegascev. Trije ognjegasci so kmalu ubežali enaki usodi.

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUZENJE.

Izrievalni odbor:

August Aučin, Mary Aučin, Juraj Bošnjak, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Eblin Kristan, Juraj Kukovac, Tomo Lacković, Chas. Mistaković, Matt Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakić, Anton J. Terbovec, Jože Zavrtnik.

Nadporni Odbor:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

Finančni Odbor:

Filip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Jože Zavrtnik.

Tiskovni Odbor:

Eblin Kristan, Frank Kerže, C. Mistaković, Jože Zavrtnik.

Glavni uradi:

A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubie, pom. tajnik; Filip Godina, blagajnik.

Centralni Odbor:

P. Aleš, J. A. Ambrožič, L. Benedik, P. Berger, Josipina Birtič, F. Bostič, V. Cankar, F. Černe, Tomislav Čiček, F. Dolinar, Jos. Durn, J. Ermsenc, J. Eržen, A. Flander, J. Frank, J. Fritz, J. Fiere, F. Gorenc, M. Gorinšek, J. Goršek, F. Gottlicher, J. Govekar, F. Jakše, Jox. Jovan, J. J. Judnich, M. Jurkas, J. Kalan, S. Kavčič, Emily R. Koenig, J. Koblar, F. Kochevar, A. Kodrich, J. Koklich, L. Krašna, A. Krizmančič, J. Kunatelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molek, T. Motz, J. Oblak, L. Pečenko, J. Peterzel, M. Potnik, F. Rataj, J. Rezelj, J. Selikar, F. Sepich, A. H. Skubie, L. Sterle, A. Sulzer, J. Terček, J. Terčelj, L. Truger, M. Verhovec, A. Vidrih, Chas. Wessel, F. Zaitz, Chas. Zibert, A. Zornik, F. Zvanut.

Glasila:

Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružena in prijavišne centralizirane podporne organizacije.

Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovenska Katoliška Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 6,000 članov); Slovenska Svobododomislana Podporna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovenska Podporna Zveza Slova (približno 2,000 članov).

Vse pisma in denarne pošiljave naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 2637—3641 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

THE JUGO-SLAV REVIEW.

Volume III. — Number 7.

(Iz Tiskovnega Urada J. R. Z.)

Izšla je nova številka "The Jugo-Slav Review". Po večjem so bili vsi članki pribežani predčasno v slovenskem jeziku in ako ste zasledovali uradna poročila Tiskovnega odseka J. R. Z., vam je znano s čim se peča zadnja revija.

Kot prvi članek je ponatjana peticija, katero ste nedavno tega odposlali na vse kongresmane in senatorje Zjedinjenih držav in ki je, kakor ste se sami lahko prepričali po odgovorih, katere ste dobili od njih, vcepila popolnoma drugo mnenje vsem senatorjem in kongresnikom, ki so bili precej prepričani s strupeno italijansko propagando. Ker bo ta revija zopet prišla v roke vsem senatorjem, kongresnikom, državnikom in članom mirovne konference, jih bo tako ponovno opomnila, da bodo zastopali naše pravice v našem interesu.

Priporočamo vam, ko prejmete to revijo, da jo naslovite na Vašega senatorja in kongresnika in nam zopet pomorete do uspešnejše agitacije. Poleg tega bomo tudi iz glavnega urada poslali vsem senatorjem in kongresnikom. Priporočali bi tudi, da poleg revije pišete pismo s prošnjo, da naj isto prebere in upošteva vsebino. Prepričani smo, da bi tak korak imel zopet velik pomen pri ratifikaciji našega vprašanja.

Drugi članek "Will Jugo-Slav Nation Capitulate?" ki je bil pribežen v listih v slovenskem jeziku "Jugoslavlani se ne podajo", je spisal br. Eblin Kristan, predstavnik države SHS, izvoljen v to odgovorno pozicijo po narodu v starem kraju. V članku nam pisatelj razloži natančno vse vzroke ter jasno dokaže, da narod Jugoslovanov nikdar ne more in nikdar ne bo pristal na krivične sklepe mirovne konference. V članku je analizirana londonska pogodba, ki ni druga kakor "scrap of paper", kot taka ne more biti upoštevana. Pogodba, ki deli s krivičnimi aspiracijami in obljubuje Italijanom kraje, katerih niso nikdar imeli in katerih ni Anglija niti Francija ne more obljubljevati nikomur, ker niso njih. Začasnno bo pač mogoče prisiliti Jugoslavlane, da se podvržejo formi pariškega miru, toda ne ve se za posledice. O miru se lahko govori, ne more se pa nikakor obljubovati svetu, da je bila to zadnja vojna, vsaj tistim ne, ki niso tako kratkovidni, da ne bi videli v kakšni zvezi sta seme in plod.

"The Fraud of Rijeka", tretji članek, pisan po prof. Šišiču, profesorju zgodovine na zagrebški univerzi, kateri se sedaj nahaja v Parizu, kaže na kak goljufivi način je ogrska vlada oiganila Hrvaško za to važno luko, katero hočejo Italijani po vsej sili dobiti v svoje roke. Na peti strani se nahaja fascimil ponarejene listine, ki kaže, kako so popravili paragraf 66 hrvaško-ogrsko pogodbe, s tem da so čez original prililepi popolnoma nov odstavek, s katerim so kraljevino Hrvatsko oiganili za Reko. Če ne bi bilo tega dokumenta, se ne bi bilo treba Jugoslovanom prav nič bati za Reko, ker Italijani ne bi imeli prav nobenega povišja in tudi ne argumenta za anektiranje Reke.

V četrtem članku "Tactics of Imperialism" — Taktika imperializma — nam ponovno razlaga br. Kristan, s kako podlimi sredstvi skušajo Italijani pridobiti javno mnenje za svoje aspiracije, kljub temu se pa na večih mestih ne morejo izogniti resnici in morajo priznati pravico Jugoslovanom. Njih ogromna gmotna sredstva jim omogočujejo, da izdajajo veliko število brošur, ki brez veljavnih podlag upijejo, da so okupirani kraji popolnoma italijanski, da sploh Jugoslavlani nimajo nikakih pravic do tega ozemlja. Najbolj smešna je trditev, da Reka nima nikakega pomena za Jugoslavlane, ker vse njihovo ozemlje leži vzhodno od Reke in se lahko pride do nje le z največjimi težavami. Zemljevid, ki je priložen reviji, nam označi vse železniške proge, katerih se lahko poslužujemo Jugoslavlani v svojih zunanjih kupčijah. Razvidno je torej, da vse železnice vodijo do Reke ali do Trsta. S tem je rešeno vprašanje: Ali potrebujejo Jugoslavlani Reko in Trst. Prav tako je pa lahko vsem jasno, zakaj se potegujejo Italijani za obe mesti, posebno pa za Reko. Ako oni dobijo Reko bodo kontrolirali vse vzhodno Evropo, ki bi hotela trgovati preko Adrije.

"Trst se boji" je slovenski naslov petega članka "Trieste Fears Doom". Jasno nam je povedano v tem članku, zakaj se Italija s tako vneto poteguje za obe mesti Trst in Reko. Vsako mesto zase nima za Italijo nikakega pomena, ni trgovinskega niti strateškega. Ako si hoče zagotoviti procvit obeh mest pod italijansko krono je potreba na vsak način, da dobi obe mesti. Ako dobi samo Trst, bodo naravno Jugoslavlani trgovali preko Reke in uničili Trst, ki ne more pričakovati prvica od Italije. Aneksija obeh mest, pa pomeni močno veriga do Jugoslavije in sploh do vzhodne Evrope in tako visoko varino za naslino italijansko bisago.

Šesti članek "Economic Hegemony on the Adriatic" (Gospodarska hegemonija na Jadranu) se peča z analiziranjem vprašanj v smislu naslova. Povsem je razvidno, da Italija skuša dobiti nadvlado nad Jadranom in se še najdejo ljudje, ki se upajo trditi, da to ni imperialističen mir, ki se sklepa po starih diplomatih v Parizu. Italija dela na vse kriplje, do dobri kolikor mogoče v svoje roke, da bo lažje kontrolirala trgovino. Kratkovidni diplomati, s katerimi Italija igra žogo pa ne spoznajo, da jim vsa ta oblast v rokah Italije more še kdaj v bodočnosti škoditi. Ako pa diplomacija namerava napraviti Italijo nekako varuhinjo Jugoslovanov, je pa treba na žalost konstatirati, da Italija ne more pravično vladati in ravnati s svojim lastnim prebivalstvom, ne pa da bi se ji poverilo narode, ki jo nadkrijujejo v vsem.

Šestemu članku sledi jasna slika v koliko se strinja ameriški kongres s sklepanjem miru. Senator Borah se je izrazil odločno proti skle-

panju miru, kateremu padlaga je vnebovpijoča krivica. Svoj govor v senatu je zaključil:

Gradite si ladje, organizirajte armade, povečujte bojovne sile, oborožujte ves svet, pa dokler se ne prepričate in zapišete v mirovno pogodbo, da se duh naroda in narodnosti ne more podjarmiti z oboroženo silo, se vam nikdar ne posreči izdelati načrta, po katerem bo zagotovljen trajen mir.

V naslednjem članku se lahko prepričate, da je istega mnenja Frank Simonds, znani ameriški poročevalec in spoznavatelj današnje situacije, ki smatra današnji mir samo za povod novim še hujšim vojnarnam. Zadnji odstavek je poročilo, katerega smo prejeli preko Švice, ki nam priča o znanih italijanskih grozodejstvih in smo prepričani, da bo prav tako zanimalo ameriško publiko.

Čitajte "Jugoslav Review" in širite jo med prijatelje in znance. V kolikor nam bo mogoče in kolikor naslovov imamo na razpolago, je razpoložljivo, za ostalo pa moramo računati na vaš narodni čut, da nam pomorete razdati.

Anton J. Terbovec, glavni tajnik J. R. Z.

USPEHI VAŠEGA DELA

(Iz Tiskovnega Urada J. R. Z.)

Od tistega časa, ko smo priobčili nekatere odgovore senatorjev in kongresnikov na peticije in resolucije, poslani jim od raznih organizacij in društev, smo prejeli od rojakov in rojakinj okoli 300 nadaljnjih odgovorov, ob enem pa tudi potrdila od raznih inozemskih vladnih predstavnikov, da so prejeli naše resolucije in peticije. Člani ameriške mirovne delegacije v Parizu so se vsi zahvalili za dokumente, ki smo jim jih poslali ravno tako tudi člani britiške delegacije. Prejeli smo tudi pisma od mnogih ministrov in ministrskih predsednikov, v katerih izražajo svoje simpatije za mlado Jugoslavijo. Seveda, ako bi zagrizeni in čvekavi kraljevaš Lojze prejel samo eno takih pismen, bi ga takoj fotografiral in priobčil v svojem neznatnem lističu, ki je kakor smo čuli že pod petrovno kontrolo. Ali se ved ne spominjate tistega pisma od "High-commissioner-a" Jugoslavije, koliko pompa mu je posvetil. Na naši strani imamo tri velike dnevne in ostale vplivne slovenske časopise, toda če bi hoteli vsa ta pisma, ki smo jih prejeli od raznih diplomatov in vladnih zastopnikov v zadnjih par tednih, natiskati v listih, bi morali listi priobčevati samo ta pisma cele tri mesece. Zato smo se odločili, da tu omenimo samo nekatere pisma, ki smo jih prejeli tajniki naših društev.

Iz poslanih pism je razvidno, da so kansaska društva uspešno bombardirala senat in kongres, kajti samo od njih smo prejeli nad trideset pismen. Senatorja Curtis, Capper in kongresnik Campbell so točno odgovorili vsem tajnikom in sicer odgovarja senator Curtis: "Prejel sem obe peticiji o italijansko-jugoslovanskem sporu in vesel sem, da ste to storili. Zagotavljam Vas, da bom na to zadevo opozoril senatnik odsek, ki se peča s takimi stvarmi, in Vaše sugestije, kakor tudi od drugih, bom skušal uspešno porabiti, ko pride to vprašanje na dnevni red. V nadi, da mi vselej zaupno pišete kadarkoli me Vi ali Vaši prijatelji potrebuje, Vas iskreno pozdravljam in ostajam..."

Senator Capper iz Kansasa odgovarja: "S tem potrjujem prejem Vaših peticij glede evropskega položaja, ki se tiče Jugoslovnanov. Jaz sem prijateljsko naklonjen (have a very friendly feeling) Jugoslovnanom in bom resno uvaževal vsa Vaša priporočila v Vaši prošnji. Z največjim veseljem bom gledal na to, da se Vaša peticija predloži senatu. Z iskrenim pozdravom..."

In kongresnik Campbell piše: "Prejel sem Vašo peticijo, katero sem prečital z največjim zanimanjem. Vse zadeve tiče se mirovne pogodbe pridejo pred senat za odobrenje in ne pred poslansko zbornico, katere član sem jaz. Vsekako pa, želim Vas zagotoviti glede moške zanimanja in simpatije za mlad jugoslovanski narod, in ne bom prezrl nobene priložnosti, da ne bi pomagal Vaši stvari in jo zagovarjal. S pozdravom..."

Kongresnik Cooper iz Ohio, član odseka za meddržavno in inozemsko trgovino, piše rojaku Slabe v Struthers, O.: Prejel sem pismo, katerega ste podpisali Vi in mnogo drugih prijateljev in članov jugoslovanskega društva v Struthers. Kakor sem se že prej izrazil v mojem odgovoru na formalno peticijo Vašega društva, katero ste tudi Vi podpisali, naj še enkrat povdarim, da me zelo zanimajo Vaša mnenja in upam, da bo mirovna konferenca o tem zadovoljivo stvar razrešila, ali pa vsaj pripustila vrata na stečaj odprta, da se zadeva kasneje uravna pravično po Ligi narodov ali pa po kaki drugi podobni mednarodni komisiji."

Tajnik krajevne organizacije št. 26 v Sheboygan, Wis., poroča, da so odposlal itudi druge peticije s 423 podpisi na oba državana senatorja. Senator Lenroot odgovarja: "Prejel sem Vaše pismo z dne 19. t. m., kakor tudi peticijo, v kateri prosite, da se italijansko-jugoslovanski spor reši potom plebiscita in vam želim tozadevno sporočiti, da hočem upoštevati nazore Vaše Aliance, ko pride ta zadeva na dnevni red v senatski zbornici."

Gđena Eisenhardt in J. Andolšek, oba v Ohio, sta prejela od kongresnika Davey-a pisma sledeče vsebine: "Želim potrditi prejem izjave Vaše organizacije, podpisane od društvenih uradnikov. Zagotavljam Vas, da me veseli, da ste se tako odkrito izrazili in me informirali po tej tako važni zadevi. Bodite zagotavljeni, ako stvar pride pred poslansko zbornico, da bom zagovarjal in se potegoval za Vaše nazore. Vselej rad vidim, ako mi pišete o takih stvareh. Želeč vam največji uspeh..."

Kongresnik Kendall piše rojaku Kasteleu v Martin, Pa.: "Potrjujem prejem Vaše peticije z dne 16. junija in Vas želim informirati, da bom z največjim veseljem predložil Vašo peticijo poslanski zbornici. Z iskrenim pozdravom na Vas in ostale rojake..."

Senator Harding iz Ohio odgovarja br. Kotniku v Lorain, O.: Potrjujem prejem Vaše peticije v prid Jugoslovnanov. Jaz popolnoma uvažujem interes Vaše organizacije v tem važnem problemu in bom z veseljem opozoril senat na Vaš apel..."

Kongresnik Davey piše rojaku Brusu v Lorain, Ohio, sledeče: "Z veseljem potrjujem prejem izjave podpisane od Vas in drugih rojakov, ki se nanaša na pravične zahteve Jugoslovnanov in na specifična zagovarjanja proti poročani poravnavi mirovne konferenca z ozirom na italijansko-jugoslovanski spor. Na nesrečo ta mirovna pogodba ne pride pred poslansko zbornico in vse kar morem jaz storiti, da vam dam moralno podporo. Vsekako pa, veseli me obvestiti Vas, da sem postal Vaša izjava na senatorja Atlee Pomerene iz Ohio, tako da bo imel v rokah fakte, ki jih pošiljate meni in se tudi on ponči o tem važnem vprašanju..."

Da je kongresnik res tako storil, kakor je obljubil Brusu, kaže pismo senatorja Pomerene iz Ohio na tajnika krajevne organizacije, br. Brusa: "Dragi g. Brus: Kongresnik Davey mi je poslal od Vas podpisano izjavo, ki se nanaša na diference med Jugoslovani in Italijani. Nisem gotov, če bo prišlo to vprašanje pred senat ali ne, a vendar, ako pride, bom zagovarjal Vaše interese. Vašo peticijo vložim pri odseku za zunanje zadeve, ker vse podobne stvari se morajo predložiti temu odseku..."

Rojaki, to je samo par pism potegnjenih iz kupa odgovorov, ki so jih prejeli društveni tajniki, koliko podobnih odgovorov so prejeli razni tajniki, ki jih mi nismo dobili in jih hranijo v svojih uradnih arhivih.

To rojaki je dokaz, da smo skupaj storili svojo dolžnost in nam je tudi zagotovilo, da je dovolj senatorjev in poslancev obljubilo, da nam pride na dnevni red v gotovem času, to je kadar se bo v senatu odpravilo o našem in italijanskem sporu.

Kup pism od raznih diplomatov, vladnih zastopnikov in senatorjev in kongresnikov kaže ogromno moč, katero izjave naše skupno delo, delo rodoljubov in narodnih rganizacij, ki podpirajo in stoje ob rojaku J. R. Z.

Vendar rojaki, s tem ni končano naše delo, naš napor, da se odmeri našem narodu polna mera pravice. To je komaj začetek velike akcije, velikega boja za obrambo pravice in ozemlja našega naroda, za njegovo popolno svobodo in neodvisnost.

Mi vemo, da narod je z nami in v tej zavesti se ne bojimo nobene akcije, pa naj bi ista stala še toliko, saj za to smo zbirali narodni davke, za to in v ta namen prispevajo vsi, ki morejo in noben se ne brani položiti daru na oltar domovine za njeno svobodo.

Tisti, ki s v času kampanje prve serije prostovoljnega narodnega davka napeli vse svoje peklenske moči, da napravijo gorostasen poraz in fiasko za Republičansko Zdrženje, ki so z največjo hudobnostjo vpili: "Čemu milijondolarski fond", nnaidejo sedaj v tem in tej akciji del odgovora na njihovo farizejsko vprašanje. Mi pa, ki smo prispevali v ta fond imamo zavest, da smo storili svojo dolžnost, ker brez takega fonda podobne akcije bi bile nemogoče.

DA NE POZABITE.

Konvencija Jugoslovanskega Republičanskega Zdrženja se kmalu vrši. V bližnji bodočnosti damo natančnejša pojasnila o kraju in času, zato je treba, da se lokalne organizacije, okrožne organizacije, kakor tudi vse centralizirane in samostojne organizacije, ki se strinjajo s programom Republičanskega Zdrženja, že sedaj pripravljajo, da bodo njihovi delegati dovolj podkovani za težko delo, ki jih čaka. Radi tega je želeli, da imajo vse organizacije pogosto seje, da se na njih razpravlja o bodočem programu Jugoslovanskega Republičanskega Zdrženja.

Ali je vaša organizacija že kaj ukrenila glede druge serije narodnega davka za svobodno Jugoslavijo? Ali čitate poročila v naših glasilih o raznih veseljih in prireditvah v prid J. R. Z.? Na vrsti so sedaj jugoslovanska društva, da dejansko pokažejo, kje stoje in kateri program zagovarjajo. Lepo število slovenskih društev se je, možato izkazalo pri prvi kampanji, pričakovati pa je, da bodo slovenska društva pritisnila sedaj v drugi kampanji in se postavila na rekord v zgodovini novorojene Jugoslavije, da so tudi ona veliko pripomogla do osvoboditve naroda.

Povsod prirejajo Jugoslovanske dneve. V Lorainu, Ohio, se je prireditev kar najbolje obnesla. Nekaj nad \$300 je bilo čistega prebitka. Na tem shodu je sodeloval naš rojak Frank Kerže in nastopil kot glavni govornik, ki je s par besedami pobil vsa natolcevanja nekega zagrizenega kraljevaša, katerega je liberalna gospoda s tralirno zasledovala do Amerike. "Dobri in miralni čini" tega gospoda, ki sedaj podaja roke liberalcem v starem kraju, so precej znani rojakom celo doli v Kansasu.

Jugoslovanski dan v Pennsylvaniji, na katerem je reprezentiral eksekutivo naš Etbin Kristan, od naroda v domovini izvoljen predstavnik države S. H. S., je izpal nepričakovano dobro v finančnem in moralnem oziru.

Tudi Cleveland-Coolinwood bosta zstavila vse svoje moči, da njihov jugoslovanski dan na 3. avgusta ojači centralno blagajno za najmanj en tisočak. Istega dne priredi čikaška okrožna organizacija JRZ. Jugoslovanski dan v Stiekney Parku.

Podobni glasovi prihajajo tudi iz drugih naselbin, kot Kansasa, Waukegan-North Chicago, itd. In kaj je z vašo naselbino, rojaki? Ali se gibljete? Ne pozabite na krivično razsodbo mirovne konferenca. Ne pozabite izgube Trsta, Goriske, Istre! Jugoslavija teh ne sme izgubiti! Jugoslovanski delegati takega krivičnega miru ne smejo podpisati, in če ga podpisajo, ga podpisajo za se, ker narod take krivičice ne bo nikoli priznal za pravico in bo protestiral in iskal ota, ki bodo kmečno pridobile narodu nazaj, kar mu je bilo krivično ugrabljeno.

Rojaki, v te namene darujete — za svobodo in obrambo pravice in ozemlja naroda in ker je to program naše organizacije, ker smo za pravičnosti in legalni boj, zato govorimo odkrit, zato niso izdale pravni vse denunciacije naših in narodovih sovražnikov, temveč naša moč raste vsaki dan in naš glas se čuje po celem svetu.

Na delo tedaj vsi, ki ste za naš program, za svobodo naroda, za obrambo njegovih božjih in naravnih pravice in rodne zemlje!

Ali ste že poslali v stari kraj razglednico druge konvencije Republičanskega Zdrženja? Te razglednice se dobe v glavnem uradu JRZ. po znižani ceni, 5 centov komad. Naročilo pošljite na glavnega tajnika A. J. Terbovec, 3637-3641 W. 26th St., Chicago, Ill.

Znak naše organizacije na vaših prsih je znak republikanstva in naprednosti. Znaki so iz čistega srebra in posrebreni. Cena tuceta izgubnih znakov je \$6.00, cena posrebrnim znakom je \$3.00 tucet.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Junija 30-19)

pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da se vaša lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejimate, pišite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vaši društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$4.00 in za pol leta pa \$2.00. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.40 in za celo leto \$2.80.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO 'PROSVETA', 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.

Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

poštne prosto; cena posameznim znakom je 50 in 25 centov. Pri naročilih za posamezne znake je poslani še 5 centov posebej za poštnino. Ljudje se bodo topli za te znake. Vsak jih bo hotel imeti. Naročite jih še danes.

Naznanila, vabila in zahvale.

Gilbert, Minn. — Opozorjam člano društva "Slovenski Rudar", št. 182 SNPJ., da se bolj redno udeležuje mesečnih sej, kot se do sedaj. Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da se bo postopalo strogo po pravilih z omejenimi člani, kateri se ne udeležijo vsaj vsake tretje mesečne seje, kakor zahtevajo pravila. Opozorjam člano, da se polnoštevilno udeležuje prihodnje mesečne seje, katere so vrši dne 20. julija t. l. ob devetih uri popoldne v navadnih zborovalnih prostorih. Zapišite, da je ta seja polletna društvena seja in radi tega je dolžnost, da se udeležijo seje vsak član. Na ti seji bo prečitano tudi polletno društveno finančno poročilo. Nadalje opozorjam člano, da bolj redno plačuje mesečne prispevke in sicer na sejah. Da ne bodele prihajali potem plačevalci svoj zaslug, ko je mesečno poročilo že spisano. Opozorjam člano gor omenjenega društva, da se oziroma na to naznanilo, da ne bo potem kakega nepotrebnega prerokanja. — Frank Matjašič, tajnik.

Livingston, Ill. — Opozorjam člano društva "Bratje vsi za enega", št. 96 SNPJ., da se udeležuje prihodnje mesečne seje, katere so vrši 3. avgusta t. l. polnoštevilno. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Opozorjam tudi člano, da bi bil bolj točni s plačevanjem mesečnih prispevkov, ker s tem približate mnogo stvari sebi in društvu. Natančno tajniku kakor tudi pripomorete do rednejšega poslovanja med društvom in gl. uradom. — Joe Vidmar, tajnik.

Struthers, O. — Opozorjam člano društva "Pomni v sili", št. 277 SNPJ., da se udeležuje rednih mesečnih sej tistevine, kakor dosedaj. Društvene seje so vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldne v prostorih brata Johna Pogašenika. Nadalje opozorjam člano, da so bolj redni s plačevanjem mesečnih prispevkov in da plačujejo svoj zaslug na društvu. Seje in se kjerkoli se komu poljubi. Vsakdo je dobil pri vili ter stenski kolodnar na katerem je jasno povedano, kedar je zadnji dan za plačevanje mesečnice. Kdor pa še nima društvenih pravic, naj se pa prijavi tajniku, kateri jih ima še precej v zalogi. Kdor ne vpoštevja pravic, je suspendiran in to je hud udarec za vsakega člana. Nadalje opozorjam brate, da kadar zbolite, da se prijavite kolikor hitro mogoče pri društvu in tajniku in ne čakajte en teden ali pa še dalje. Prijaviti se morate najkasneje en dan potem, ko ste se javili pri zdravniku. — Iz. Slabe, tajnik.

Oakdale, Pa. — Naznanjam članom društva "Marselica", št. 337 SNPJ., da je bilo sklenjeno na zadnji redni seji dne 6. julija t. l., da se društvo razpusti radi premalega števila članov. Radi tega se opozarja vse člano tega društva, da vzmajo prestopne liste k bližnjim društvom. Za mesec julij morajo vsakdo se plačati pri tem društvu. Pošljite vse mesečne prispevke za ta mesec na naslov: Mary Martinčič, box 372, Oakdale, Pa.

Lincoln Hill, Pa. — Opozorjam člano društva "Jugoslavija", št. 376 SNPJ., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere so vrši 20. julija t. l. Kdor se ne udeležijo seje, bo kaznovan po pravilih. Kajti na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. — Nadalje opozorjam vse člano SNPJ., kateri stanujejo v tukajšnji naselbini ali v neposredni bližini, da si prekrbe potne liste k nememu društvu, da v slučaju smrti ali kakke druge nesreče ne bodo imeli ne-

potrebnih stvari. — Anton Minar, tajnik. Cleveland, O. — Naznanjam članom društva "Jadranska Vila", št. 178 S. N. P. J., da sem bil izvoljen na zadnji društveni redni seji za društvenega tajnika, ker se je prošnji tajnik odpovedal tajništva. Nadalje opozorjam, da pobiram mesečne prispevke na društvu in seji, katere so vrši vsak tretji petek v mesecu in vsakega 22., 23. in 24. v mesecu od sedme do osme ure zvečer na domu, 6010 Hanna Ave. Apellam na člano, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere so vrši 18. t. m., ker imamo na dnevnem redu več važnih točk, ki jih moramo rešiti. J. Francevski, tajnik.

Thomas, W. Va. — Društvo "Zdržene Slovence" je sklenilo na zadnji društveni seji, da so vse navpičstopne članice, katere pristopijo v meseli avgust in september, proste pristopnine, t. j. da se plača pristopnina za te članice iz društvene blagajne. Radi tega apellam na vse Slovence v tukajšnji naselbini kakor tudi v bližnji okolici, da pristopijo k našemu društvu. Kajti v tukajšnji naselbini in bližnji okolici je še veliko slovenskih žena in deklet, katero še niso pri nobenem podpornem društvu, nesreča pa vedno lahko padne najbolj mirno ženo. — Nadalje opozorjam članice omenjenega društva, da se bolj zanimajte za društveno sejo, kakor ste dosedaj. Isto je pri plačevanju mesečnih prispevkov. S tem si približate veliko stvari sebi in meni. — Analijsa Golob, taj.

Lowellia, O. — Opozorjam člano društva "Proletarce", št. 37, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje redne mesečne seje, katere so vrši 20. julija, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk. Na ti seji moramo izvoliti novega predsednika, ker se do sedajji predsednik preseli v drugo naselbino vsi delavskih razmer. Nadalje moram rešiti naslovni članov, da bodo vsi člani redno dobivali društvene glasilo. Nadalje imamo na dnevnem redu zadevo brate Agata Banil. Radi teh zelo važnih točk, katero imamo na dnevnem redu, opozorjam vsi člano tega društva, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje in upam, da bom skupaj enkrat videl vse člano na seji. — Peter Miglic, tajnik.

Farrell, Pa. — Na zadnji redni seji društva "Slovenec", št. 262, SNPJ., je bilo sklenjeno, da se mora vsak član tega društva udeležiti prihodnje redne seje, katere so vrši 20. julija ob drug uri popoldne v navadnih društvenih prostorih. Izvzeti so samo bolniki. Na dnevnem redu imamo več važnih točk, katere je treba rešiti. — Frank Cimperman, tajnik.

Virginis, Minn. — Naznanjam članom društva "Amarnis", št. 338, S. N. P. J., da je bilo sklenjeno na zadnji redni društveni seji, da se na vsi društvene veselje ali piknik 20. julija, kakor je bilo prej sklenjeno. Toliko v pojasnilo, ker je bilo mena nemogoče dobiti dovolno za dovolen dan, ker je bila ta oddana. Radi tega so vsi veselja dne 3. avgusta. Prihodnja seja so vrši vsakega 3. avgusta točno ob petih uri in ne ob pol treh, kakor navadno. Mesečnino bomo pobrali že pred sejo. Opozorjam vse članice tega društva, da se oziroma na to naznanilo, da ne bo potem kakoga neopozornjenja. Poleg tega pa vabim najujudnejšo vs rojake iz te naselbine, kakor tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo naše veselje in pomen štavlju. Veselica so vrši v italijanski dvorani, nasproti šinske dvorane. Vstopnina je za moške 60c, ženske so vstopnina proste. Za najboljšo vsakovratno potrošnjo bo skrbel veselijski odbor. Veselica se prične ob dveh popoldne. Na evidenjo toraj dne 3. avgusta t. l. — Mar yZelja, tajnika.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 20 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rablja s največjim uspehom. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca značilno popolno znanje in sklanje od strani številnih odjemalcev. Malo povlečeno cen je sedanja potreba, da se obrani množična vabljenja izdelovalca. Dremali smo se dolgo soper druginjo na vseh številnih potrebnih načini, a novi rejci davek nam je spodbil še sedaj eteter in moralni smo cene nekoliko povišati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov prinaša brez agovora, da v sodanosti, ko moramo velike ved plačevati na potrebščinah, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče druginjo v ochem priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov prvirna odjemalcom vse kar ved plačajo na se.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

toraj ima tako znanje in vseh med svetom, ker učim, z bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in splošnih in ledodan. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odlični ledodan in odstrani iz notranjinske drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg zlotovnih tvarin svirajajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovratno nepotrebne metanole in vsebujejo iz potrebne zdravilne grenke korelacije ter krasno šarato zdravno vino. V sodavi zabavnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slaboda, kakor tudi v ledodanih neprilikah, ki made nadlegujejo kmetke ob premenbi fitih ali ruderja in druge delavce, ko delajo in vdišavajo pila, že rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v udovih odganiti in otoklini lid, tudi za drganje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

predere vselej v koren bolečina, zato pa je silni v sluzajo protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otropnosti glenav in drugih, najhujših boleznih. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

Je izvrstne in prav prijatno zdravilo na navadno rubeo smetaj. Posebej za ispiranje grla in ust; istočasno za čiščenje rane, izpuščaje in drugih kožnih otvoren. Dobite je v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH PRAVILNIH KONKURENCIH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1914, GRAND PRIZ—PANAMA 1915.

JOSEPH TRINER Manufacturing Chemists

1332-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

Zdravniški nasveti.

Piša vrhovni zdravnik E. J. Kern.

Še nekaj o kontroli porodov.

Iz pisem, katere dobivam od članov in članice, vidim, da so prejšnji članki o kontroli porodov vzbudili veliko zanimanja. Zdi se mi, da to vprašanje prej ali slej zadene vsakega poročenega moža ali ženo, posebno sedaj v druginji in po industrialnih krajih Čudno, kajne, da se o takih stvareh, ki se tičejo pravzaprav vsakega izmed odraslih, tako malo razpravlja po dnevnem časopisju. Farmerji dobivajo vsakovrstna pojasnila in navodila, kako rediti teleta in krave, pujske in konje, toda kako se ravnati pri reji otrok, o tem se ne sme slišati besede.

Rojakinja me v pismu vprašuje, ali ni po katoliški veri propovedana kontrola porodov?

Lahkmi (ali Lemkubi), znani katoliški teolog, v svoji učni knjigi Theologia Moralis, daje teološki učence navodila, kaj svetovati katoliškim ženam, ki ne marajo več imeti otrok. Omenja namreč gotovo dobo pred časom, ko malokatera žena postane mati. Jaz ne vidim nobenega razločka med takozvanim naravnim preprečenjem in pa med "nenaravnim" s pomočjo mehaničnih ali kemičnih sredstev. Ako bi bili rimski papeži, škofje in duhovniki ožejeni in bi morali rediti po osem do petnajst otrok vsak, bi kaj kmalu naredili iz greha za veliko ščednost. Lahko je pridigovati samskim ljudem, ki ne poznajo razmer pri revnih družinah z velikim številom otrok. Sicer pa poznaj duhovnike, ki sami zase verujejo v kontrolo porodov in se praktično tudi ravnajo po navodilih, dasiravno svoje farane svarijo pred tem strašnim grehom.

Poznam dobro in prijazno katoliško družino. Moja žena sta v zvezi zakonska dvojica. Otrok je bilo deset, sedaj jih devet, živi jih šest. Otroke imata rada in skrbita zanje, da so pošteno prekrbljeni z vsem, kar potrebujejo. Toda — žena se je zakelela, d. noče biti več mati. Devet otrok roditi, pravi, je dovolj. Kaj je posledica? Od časa do časa hud prepri in kreg, posebno ob večerih, da razburjata vso okolico. Kontrola porodov se jima zdi greh. Ali ni večji greh živeti leta in leta v nezadovoljstvu, prepiru in kregu? Ako bi hotela in znala kontrolirati porode, bi bila najbolj srečen zakonski par in otroci bi imeli lepši vzgled ljubezni med starši. Nevarnost je, da se bodo odrasel sin, ki je že polnoleten, naveličal družinskega prepira in šel od doma in se morda izgubil in slabi družbi ter še bolj grebil, kakor bi grešili starši.

In takih slučajev je na tisoče, da, na milijone.

V knjigi "Janus in Modern Life", spisal W. H. Flinders Petrie, je poglavje o 'Potratih otrok' (Waste of High Birth Rate), ki se glasi sledeče: "Ni, preveč rešeno, ako trdimo, da splošen napredek v družbi odvisi o preprečenju nepotrebne potrate in odvržkov (waste) ... V modernih časih se je potrata pri porodih in pri umrljivosti veliko zmanjšala. V srednjem veku se je godilo, kakor se še sedaj godi pri Slovenceh (Slovenes), kjer je neprestana roditev otrok bilancirana edino vsled velike umrljivosti otrok radi nesnage, zanemarjenosti in slabih razmer. Moderna misel o majhni družini je velik napredek za posameznika in za družbo, da se prepreči ta potrata otrok ..."

Ne vem, zakaj je pisatelj izbral Slovence za svarilen vzgled, ker navsezadnje nismo nič slabši od Slovkov, Poljakov, Italjanov, Rusov, Nemcev in azijskih narodov; po splošnem mnenju smo po kulturi nad marsikaterim drugim narodom. Vendar naj nam bo to v svarilo.

Za leto drisko (in grižo) otrok ne pozabite na Castor olje in na "Buttermilk Tablets", o katerih sem pisal v eni prejšnjih števil "Prosvete". Otroku, staremu dve leti, dajte takoj dve mali žlici "Castor Oil" in pozneje po eno "Buttermilk" tableto vsake dve uri, dokler ni boljše. Ako v enem dnevu ni veliko boljše, peljite otroka k zdravniku.

Muhalnik (Fly Swatter) je jako poceni. Kupite si jih pol dučata in pobijajte muhe po hiši in okoli hiše. Prihranili boste otrokom zdravje, sebi pa denar. Dobijo se tudi takozvani "Fly Paper" in pasti za muhe. Da se pa tudi z muhalnikom veliko narediti, ako greste vsak dan "na jago".

Otrokom izpod dyeh let in pol ne dajte banan ali trtega sadja, posebno ne sedaj v vročini. Najlažje jim je odreči, ako tega ne prinesete v hišo.

Prepoved majske proslave v narodnem predstavništvu.

Govor sodruga Antona Kristana v debati o prepovedi praznovanja 1. maja v narodnem predstavništvu.

(Konec.)

Gospodje, vi se ne zavedate, da stojimo na prkih tleh. Naša situacija ni taka, kakršna bi morala biti. Od nas, ki tvorimo delavski razred, bo zaviselo, kako se bo razvijala ta država. (Medklicel pri poslancih Jugoslovanske Demokratske Stranke.) Gospodje, le nikar se ne norčujte iz stvari, ki so silno resne in o katerih bomo morali razmišljati resneje, nego delamo to danes. V tem, da se vse te stvari jemljejo tako po lahko, vidimo zločin na našem narodu. Če pogledamo danes na prazne klopi v zbornici, vidimo, kako se zavedajo gospodje naših nalog v bližnji bodočnosti.

Naša stranka v Sloveniji sicer še sodeluje pri slovenski vladi, čeprav se z marsičem ne strinjamo; a mi sodelujemo še, ker vidimo, da je to sedaj še naša dolžnost. Toda vlada ne sme biti reakcionarna, ne sme kršiti svobode besede, ne sme odbijati delavca, da bi ljubil državo, za katero se je bojeval.

Gospod minister Pribičević je povedal marsikaj, proti čemur bi se lahko obrnil v svojem govoru; toda vsi veste, da človek ne more imeti posebnega veselja, govoriti kaj več, ko vidi, da vlada v mnogih izmed vas to-le prepričanje: Vas socialnih demokratov je tako malo, kaj pa sploh morete! Pustiti vam sicer moramo, da se izgovorite, drugače pa bo "po naše".

Ne, gospodje! Nam ne gre zato, da se izgovorimo, ampak za to, da naša država ozdravi. Mi govorimo iz ljubezni do naše države. (Medklicel poslanca dr. Pestotnika: "Na shodih ste pa pozdravljali Lenina!") Mi ga bi lahko pozdravljali, ker je Lenin — povedano bodi resnici na ljubo — takrat edini mož na Ruskem, ki je iz ruskega nereda napravil vsaj nekaj. (Medklicel.)

O Rusiji sicer ne bom govoril. Vsi vemo, da so bile predpogoščje v Rusiji čisto drugačne, nego so pri nas v Jugoslaviji. Ruski boljševizem vrši svojo zgodovinsko nalogo; izvršil jo bo tudi v kulturnem in gospodarskem oziru. Kako pa bo drugje, je vprašanje bodočih dni. Koder bodo za boljševizem dani eksistenčni pogoji, kjer ga bo zahteval zgodovinski razvoj, kakor je bilo to na Ruskem, tam se ga ne bo obranila nobena država, tudi Jugoslavija ne — seveda, kakor sem rekel, če ga bo zahteval zgodovinski razvoj; kajti, gospodje, zgodovinskega razvoja ne zabranijo ne bajoneti, ne žandarji. Kropla ne ubije idej, one gredo podedonosno svojo pot naprej. Gospodje tovariši iz Srbije, vsa vaša zgodovina vam priča, kako ste prišli do boljših časov, glavno samo s krvavimi in nekravavimi revolucijami. Vi ste revolucijali proti vsem, ki so vas tlačili. In kako: je mogoče proti tlačitelju narodu, tako je mogoča revolucija potlačenege razreda proti tlačitelju razreda. (Medklicel poslanca dr. Pestotnika: "Toda boj se mora vršiti legalno!") Kaj je legalno? Če se je obrnila Srbija s puško v roki proti zatiralcem — ali je bilo to legalno?!

Danes ne bom več govoril o tem: danes hočem samo vlado opozoriti na to, da tako, kakor dolej, ne gre dalje, da pot, po kateri hodi vlada zadnje mesece, ni prava. Vlada naj preneha z vsemi izjemnimi koraki in odredbami; podaj naj se na pot dela! Tam ji bomo sledili vsi z največjim veseljem, da spravimo državo iz nevarnega položaja, v katerem se nahaja sedaj. Državljeni morajo

državo ljubiti; kdaj jo pa bodo ljubili? Takrat, ko jim bo nudila to, kar zahtevajo; nikar pa ne, če se ne bodo smeli v državi svobodno gibati, če jim bo država prepovedovala to, kar jim je najdražje. Skozi 30 let praznuje delavstvo 1. majnik, od leta 1888 dalje. Praznovalo ga je tudi v Avstriji pod Stuerghovo vlado, v dobi najhujše reakcije. Sedaj pa pride vlada naše lastne države, naše Jugoslavije, po kateri smo hrepeneli, pa nam prepove praznovanje 1. majnika v revolucionarnem letu 1919. (Medklicel nekoga poslanca: "Sedaj je vojna!") V Avstriji je bila tudi vojna, pa se je vendar dovolilo praznovanje 1. majnika brez škode za državo in na vojni položaj.

Vlado hočem opozoriti na to, da naj skrbi take izjemne odredbe na minimum in da naj se raje poda z vso energijo na pot dela, ki ga nujno potrebujemo, da ozdravimo škodo, ki jih je povzročila vojna. (Odobranje pri socialnih demokratih.)

Okrožna soc. konferenca v Mariboru.

Okrožna konferenca v Mariboru dne 25. maja 1919 je uspela nad vse pričakovanje. Zastopanih je bilo 22 organizacij s 54 delegati. Zborovanje otvoril sodr. Fava, ki v jedrnatem govoru pojasni navzočim delegatom pomen današnje konferencie. Nato se izvolijo v predsedstvo zbora ss. Lorgjer iz Maribora, Bahuni iz Spilja in Bračič iz Pragerskega. Za zapisničarja sodr. Pelan iz Maribora.

Sodr. Lorgjer poziva v imenu predsedstva naj se navzoči delegati udeležujejo debat, da pridejo v vsakem oziru do popolne jasnosti. Nato poda besedo k prvi točki dnevnega reda "politični položaj" sodr. Favaja, ki je poročal najprvo o zunanem političnem položaju, zlasti glede določitve naših mej. Opozorjal je intrigo Italijanov in na nemško-italijansko skupno politiko, da pa je odločitev mej pričakovati v najkrajšem času.

Nato je orisal notranjopolitičen položaj, sedanjí demokratski režim v Belgradu, spor med radikalci in demokrati in na vlogi, ki jo igrajo druge stranke. Omenil je tudi smer politike naše stranke njeno stališče glede centralizma oziroma avtonomije; dalje o konstituantih, ki naj bi se sklicala č mesecev po sklepu miru, o volitvah in pripravah zanje. Pojasnil je tudi naše stališče glede plebiscita v pokrajinah proti Italiji in Koroki in da sta se baš te dni odpeljala skupno z delegati drugih strank tudi dva delegata naše stranke v Pariz, kjer bodo s končno odločitvijo morda v naš prid še kaj dosegli.

V drugi točki "socialna zakonodaja" je poročal s. Grčar. Opisal je pretekle in polpretekle dobe, pokazal uredbo fevdalne in liberalne države in zakonske odredbe ter institucije teh dob, ki so, oziroma bi imele biti socialne, to je v prid vsem državljanom. Opozorjal je na krivice, ki jih je tedanja zakonodaja delala posameznikom, posebno delavskemu razredu. Opisal je obrambo, ki jo vodi proletarijat proti krivicam in kazal kako je korakoma zmagoval v tej borbi, iztrgal mešanstvu institucijo eno za drugo ter prišel do bolniškega in nezdognega zavarovanja itd. Nadalje je pokazal novo dobo, ki je na vidiku, dobo svobode in zmago proletarijata in kako si bo ljudstvo samo uredilo svojo državo ter katere socialne zadeve mora zakonodaja najprvo spraviti v življenje. N. pr. izpopolnitev obstoječih socialnih institucij, kakor bolniško in nezgodno zavarovanje, nadalje zavarovanje za starost, onemoglost in breposelnost ter razširjenje istih na vse kroge delavstva. Zahteval je izjednačenje žen skler pravice s moškimi, varstvo mater-dojčenkov in mladine sploh. Varstvo in vzgojo sirot. Omenjal socializacijo kapitala in proizvajalnih sredstev. Spominjal se na zakonske odredbe naše narodne vlade, ki so bile izvršene po iniciativi soc. dem. zastopnikov v dobi, ko je ta vlada še imela legislativno moč in uveljavila še nekaj zahtev proletarijata, predvsem osemurni delavnik, državna posredovalnica za delo, določbe o podporah za brezposelne, izpopolnitev občinskih odborov z zastopniki organiziranega delavstva itd. Opozoril je tudi na dejstva, kako je vse to prenehalo, čim se je legi-

slativna-meč omejila na centralno vlado v Belgradu.

K tretji točki dnevnega reda "organizacija" je poročal sodr. Erbežnik, ki je izvajal sledeče: "Z današnjim dnem je postavljen v zgodovini štajerskega delavstva mejnik, ki je vespomemben za nadaljni razvoj naše stranke na severni meji naše nove domovine, kajti z današnjim dnem ustanovljamo okrožno organizacijo jugoslovanske soc. dem. stranke za mariborski okoliš, ki naj sega do Spilja, Ljutomera, Spod. Dravograda in Sl. Bistrice. Od sedaj je bilo slov. soc. dem. delavstvo primorano biti organizirano v nemški organizaciji, kar bo sedaj odpravljeno. Vsak slovenski delavec naj bo član jugoslovanske soc. dem. stranke, da nas ne bodo po nepotrebnem in po krivici naši nasprotniki pred vsem liberalci, po hivali s celimi golitami gnojnice, kar se godi posebno v zadnjem času. Ti gospodje so kakor vam je znan kar pobešeni, odkar se je izvršila 1. majnika rdeča mobilizacija in skušajo zanesti med slovensko delavstvo razdor, da bi potem v kalnem ribarilu, kar jim bomo pa temeljito preprečili. Ojačiti moramo naše itak močne organizacije, tako da bomo stali strajnih vrst vsi do zadnjega moža vedno pripravljeni braniti svoje pravice.

Nadalje je orisal pomen strokovnih, političnih, gospodarskih in izobraževalnih organizacij, ki so sicer vsaka zase čisto samoupravne, toda nezdržljive, kajti strokovno organizirano delavstvo mora imeti tudi v zakonodajnih zbornicah svoje zastope za dosego političnih pravic in mora biti tudi politično organizirano. Ravno tako se mora delavstvo potom gospodarskih organizacij osamosvojiti, da se s tem prepreči odiranje in izsesavanje od strani kramarjev, trgovcev in drugih oderuhov.

Na to je orisal namen nasprotniki delavskih organizacij, tako n. pr. narodno socialno zvezo, ki se je postavila na strogo narodno stališče, ima pa v svojem lastnem programu točko, kjer pravi, da bo skušala v služaju potrebe iskati tudi stika s tujerodnim delavstvom, če bo to v korist proletarijata. No mi smo to potrebo že poznali od vsakega začetka in nam tega stika ni treba še iskati, ker ga že imamo, kajti slovenski proletarijat bo dosegel svoje cilje le tedaj, če se bo bojeval mednarodno roko v roki s proletarijatom vsakega sveta. Klerikalci s svojo organizacijo so se pa postavili na mednarodno stališče in sicer skušajo združiti tudi delavstvo drugih narodnosti. Priznavajo potrebo mednarodne organizacije pa samo za iste, ki stoji na načelih katolicizma. Naš program kot naši zaupniki poznate in sodite, ali smo na pravi poti.

O tretji točki dnevnega reda "tisk" poročal sodr. Škof sledeče: Naše časopisje, brošure in knjige tvorijo duševno hrano proletarijata. Le iz istega more ljudstvo črpati vsak dan dogodka, ki se tiskajo in likajo v pravi luči brez vsakih zavijanj, kakor je tega navajeno meščansko časopisje. Poleg tega pa nam mora služiti naš tisk tudi kot orožje napram nasprotnikom. Nadalje poročal o pomenu našega skla z ozirom na današnje politične razmere. Naše časopisje, dnevniki in tedniki nam morajo služiti v prvi vrsti kot orožje proti našim političnim nasprotnikom. Kar posnemamo danes iz našega časopisja se nam kaže vse v nepravilni luči in ne moremo skoraj nikdar preneti, v koliko so razna poročila nerazmere. Naše časopisje, dnevni tiska z ozirom na današnje politično polnoma neodvisno od zgoraj in more zato brez vsakega vpliva po ročati o dogodkih popolnoma objektivno, strokovno, gospodarsko ali izobraževalno kot dušna hrana. Zlasti moramo skrupatno razširjati v vrstah proletarijata naše brošure in knjige. V to svrhu moramo s propagando vzbuditi zanimanje za vse panoge našega tiska. Dolžnost vseh sodrugov je, da o posebnih prilikah, ob važnih dogodkih prevzamejo nalogo, da potom osebne prodaje ali kolportaze razširjajo časopisje in knjige soc. demokrat. stranke med široko maso. Zlasti naj se v tem oziru vzbudi zanimanje za naš glavni dnevnik "Naprej" in tednik "Ljudski glas". Pridobiva naj se za naš periodični tisk novih naročnikov, ker so nam dani vsi pogoji za razširjanje istega in če se bo vsak sodrug zavdal svoje dolžnosti nam je uspeh zagotovljen.

Pri vseh točkah se je razvila živahna stvarna debata, v katero so posegli poleg poročevalcev ss. Načitigal, Bahun, Bračič, Stržina, Polše, Lorgjer, Kranje in drugi.

Nato predlaga sodrug Lorgjer, naj delegati z ozirom na polnoletvilno zastopane krajevne politične organizacije izvolijo zastopnika štajerskega delavstva za pokrajinski zbor namesto odstopivšega sodruga L. — ter da svoj predlog v razmotrivanju. Sodr. Erbežnik predlaga za to mesto kot najposobnejšega in najzanesljivejšega človeka sodr. Favaja (burno odobravanje!), nakar je bil predlog soglasno sprejet. Sodr. Favaj se zahvali in zagotavlja navzoče, da bo, če bo pokrajinski zbor sploh kedaj sklican, zastavil vse svoje moči v prosepah upravičenih zahtev socialno demokratičnega proletarijata.

Pri šesti točki "volitve" so bili izvoljeni v okrožni odbor sledeči sodruzi: predsednik s. Favaj, namestnik: s. Načitigal, tajnik: s. Erbežnik, namestnik: s. Pelan, blagajnik: s. Slomešek, namestnik: s. Kranje, odborniki: za Maribor: ss. Lorgjer, Bonšek, Kopic in Polše; za Pobrekije: ss. Stržina in Bernik; za Spilje: s. Bahun; za Pragersko: s. Bračič; za Sl. Bistrice: s. Reich; za Ruše: s. Cerik; v nadzorstvo pa ss. Škof, Grčar, Domiter in Dobravec.

Pri slučajnostih se je oglašil kot prvi k besedi sodrug Načitigal ter se zavzemal za to, da naj se skuša delavstvu nuditi tudi potrebne zabave v gmojno in moralno korist, organizacije, zlasti koncerti, gledališkimi predstavami, predavanji, veselicami itd. Sodr. g Bahun omenja potrebo po lastnem lokalu. Sodr. Favaj opozarja na pomen knjižnice, kurzov in podobnih ustanovitev. Po daljši debati, ki se konča ob pol 5. popoldne, zaključil predsednik zborovanje ter poziva navzoče na delovanje za našo delavsko stranko, ki naj bi razvila v naši domovini v najkrajšem času prapor svobode, bratstva in enakosti.

V vojnovarstvenih spankah je denar najboljšee nalozem.

POSOJUEMO DENAR na prvo vknjižbo do 75% vrednosti, 1% na mesečna izplačila, ali regularno po 6% interes. DAN L. PARSONS First Nat'l Bldg., Johnstown, Pa. (Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zabriza, Park Hill, Pa.)

Proletarec je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socialnem, bi ga moral redno štiti pravo sliko socializma. Naročnina znaša \$2.50 ua leto, \$1.50 za pol leta. Naslov: PROLETAREC 3639 W. 26th St. CHICAGO, ILLINOIS

PRODA SE DOBRA LOTA (STAVBIŠČE) LOTA NAPRODAJ v Garry, Duluth, Minn., v bližini velikega mesta in poleg velikih tovarn. Lota je na vogalu 109 št. in McGonagle ave. (Garry division), ugodna prilika za Slovence ali Hrvat. Proda se po zelo nizki ceni za svoto \$250.00. Kdor želi kupiti naj se izglasi osebno ali pa pisмено pri lastnici na naslov: Mrs. Josephine Blish, 1944. W. 22 Place, Chicago, Ill.

Trgovca s vsakovrstno stalinjo se priporoča vsem slovenskim rojakom dobra in točna potreba. Pišite v vašem jeziku. Naslov je: M. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605 CHICAGO, ILL.

POZOR ROJAKI! Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v slatarski stroki kakor ure, verižice, privrabe, prostane, itd., kakor tudi šenske ure, verižice, spornice, sapornice ure, lavatorije, shenske broške itd., da se vedno popred kakor drugo kupite obrnete na mena. Vam garantiram da boste naj bolj zadovoljni in s najnižjimi cenami. V zalogi imam tudi priročne, privrabe, broške, kije itd. radiših Jednot in Zvez. Vsak kos robe je prava pol garancija. FRANK STONICH (slatar), 7 W. MADISON ST., CHICAGO, ILLINOIS

The Reeves Brothers Company, Alliance, Ohio Pipe and Boiler Manufacturers POTREBUJEJO 100 MOŽ za delo v njih tovarni. Mi plačamo od 40c in več na uro in Vi se lahko naučite tega dela v par mesecih in potem vzamete delo od kosa in zaslužite od \$8 do \$9 na dan. Dobra prilika za stanovanje, šole, cerkva in zmerne življenske cene. Vi lahko pridete sem s Pennsylvanija železnico ali nam pišite v vašem jeziku na Supt. C. H. Newton, c/o Reeves Brothers, Alliance, Ohio, ali pa pišite na A. M. Springerja, House Bldg., Pittsburgh, Pa.

Imate li sorodnike ali prijatelje v Jugoslaviji, katerim želite pomagati in jim poslati hrane? Naš izvaževalni oddelek je pripravljen, da lahko pošlje vsakovrstne velikosti naročila, pomaga in daje nasvete pri izboranju blaga in vseh takih potrebah za pošiljatev. Mi lahko sedaj pošljemo v JUGOSLAVIJO in v vse druge dele Evrope kamor ne zabranjuje vojna stanje. V korist onim, ki se jim ni mogoče oglašiti v našem uradu priporočamo sledeče stvari katerih po naši skušnjaji se največ potrebuje v domovini. 5 funtov masla 5 funtov riža 5 funtov masti in škatt 10 ribne moke 2 " surove kave 10 štaličja 1 " čaja 5 1/2 sliv 2 " Govejega mesa v škatt 5 1/2 špeha 1 " Mallard karkav 6 1/2 kosov mila. Vse navedene stvari bomo izvrstno zapakali in poslali, vsaki stroški vneti in zavaj zavarovan za svoto \$30.00. Mi pošljemo dvakrat tolike blaga za 55.00 Mi pošljemo trikrat tolike blaga za 80.00 Mi pošljemo štirikrat tolike blaga za 100.00 To velja le za posamezna naročila. Je v vašo korist če pošljete in New Yorku loka. Z vsakim naročilom je treba poslati tudi denar. Naslovite vas naročila in denar na: ACKER, MERRAL CREDIT COMPANY Export Department, 120 Chambers Street, New York, N. Y.

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Spne in stenske ure, pretane in medaljone vsih slov. Jednot in Even, broške, aspestrice, diamantne pretane in lavnilrje, verifike i. t. d. **POFRAVLJAMO:** vse in druge slatnine po nški ceni.

Podružnica
COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih pišt. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečna odplačila. Pišite po semik, kateri se vam polije brezplačno, ali pa osebno vprašajte na čeno prodno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

Piše GREGOR KOROBAČ pl. GAJŽLA.

Letos so pri nas akacije pozbele, zato ne morem nobene nedelje imenovati po dišečem akacijevem cvetju, ampak ostati moramo pri bezgu. Torej, druga nedelja bezgovega cvetja se je smejala po dobravah, ko smo praznovali god sv. Slovenske čitalnice v Waukeganu. Godovanje smo obhajali v kraju, ki nima nikakšnega ofieljnega imena, pač pa mnogo košatih hrastov, jesenov in divjih orehov in mehke travnate preprohaja se somewhere v okolici Waukegana. Cajtenge razgrnili smo kar po tleh, čitali pa nismo mnogo, toliko več pa smo "čikal", včas "cunje", večkrat pa potrkoliče in podobne dobrote tega sveta. Solnčnih rož je bilo navzočih nekako pol bataljona in ja sem se kar čudil, kje se jih toliko vzame v taki mali naselbini. Srčkanje, ljube, nežne in priproste prijazne so tako, da uspešno konkurirajo z divjimi vrtnicami, vodnimi lilijami in belimi ninfami bližnje reke Des Plaines. Trgali so gozdne cvetke, nabirali maline in jagode in ko nam je solnce njič pomežiknilo izza nizkih gričkov, upal sem, da dozore tudi poljubki — mesto tega je prišla pa komanda na odhod! Ubogam javedno zelo nerad, to pot sem se pa še ekstra kralo držal; moje sanje pa so plavale zaspano po lenem Des Plaines Riverju...

Tisti ponedeljek po nedelji sdjali, da je 30. rožnika, zato smo se ganljivo in pristržno pozdravljali od "njega", ki se je ime drugi dan 1. julija že znajti v večnih loviščih. Domov smo capljali vsi šele enkrat po štirindvajsetih (jugoslovanski čas), skrivnostne ginjeni seveda; celo naša filistrska spremljevalka luna je bila tisti večer natrkana, ker je rezal obraze kakor nikoli prej. Kozlov, mačkov in afen se je tisto no rodilo v Chicagu na milijone. Daj po pogrebu "njega" smo se zbrdili rdečih očih in bledeh lic, resir nirano vzdihajoči; Bog mi da dobro blagopokojnemu "Njemu". Na naše največje začudenje smo našli, da Mr. Alkohol kljub slovesnemu pogrebu in jokavemu miserere ni bil še mrtev, ampak se je zadovoljno režal iz saloonov. Par dni so mu pripovedovali različni iblajtarji in mrtvaški ptiči predno se je dal prepričati, da je menda res mrtev in odšel za nekateinov, kot Kristuš v predpekel tolažit tiste zgubljene duše, ki si ni na tem ne na onem svetu. Ključ temu pa se še prikazuje svojim voljenecem v negotovih, svetih krajih in časih. Paragrafelci starih in mladih prerokov pa govore da bo čez nekaj tednov častljivo od mrtvih vstal in kraljeval v hiši svetega Gamberina do predvečera godu Antona Prešičkarja z voliko močjo in veličanstvom. Potem bo v nebesa šel, nakar bo sledila generalna suša — če dež ne bo šel! Tolaži me le to, da bo v kratkem vpeljan reden prekoceanški polet in se bom kake sote sobote popoldne lepo vsedel v zrakoplov. "pa se v Šiško v vas peljal", kjer ga bomo stisnili par kozarečkov na zdravje in jezo vsah žejnih kamel, v nedeljo zvečer, ko bo hlad, pa lepo nazaj proti U. S. A. Večje družbe bodo lahko najele specielne izletniške luftšife in prirejale nedeljske piknike na Rožniku; saj vožnja ne bo trajala dosti dalj, kot zdaj s "trukom" v Willow Springs, O, še ga bono!

Nedelje lipovega cvetja smo preživeli pod pristinimi slovanskimi lipami idiličnega Algonquina. Nekateri so trgali lipove cvetjke za simski prehlad jaz sem se bal za moje poročne hlače, zato sem cvetjke rajši kar fotografiral. Če me prime nahod ali prehlad, skušal ga bom nafilati, oziroma hipnotizirati s tem, da bom zaljubljen o gledoval lipovo cvetjke na sliki ali pa isto pomočim v krop. Če ne bi nihče delal eksperimentov ne bilo bi nikakih novih iznajdb. — Druge doživljaje za enkrat izpustim, omenim naj le hudo poskušajo, ki me je doletela zvečer pred odhodom. Kaj takega pa že ne nad 20 let! Veste, kravo sem bil izgubil. Čas je bilo domov gnati, ker je že prihajala tema tiho po pristih iz gmovja, žabice so imele že veder-

nie s petimi litanijami, krave pa nikjer! Vsako lipo sem obšel, vsako vrbo potresel, pogledal okoli vseh fenev, preiskal vsa pota in stezice proti Gary, proti Elginu in Algonquinu, pa nič. Klical sem jo z najlepšimi imeni in prosil, naj se vrne na pravo pot, pa mislite, da se človek kravi smili? Figo! Na nekem oddaljenem pašniku sem po dolgem iskanju ugledal nekaj izgubljeni Bessie podobnega. Veselo ji prižvišgam nasproti, a ko jo pogledam v obraz, spoznam, da je sosedova Nellie. Postajalo mi je vroče in kar na jok mi je šlo in da me ni "mladič-sopastirček" potolažil, ne vem kaj bi se bilo zgodilo, ker je Fox-River tako pri rokah. "Veš kaj," mi pravi brihtni mladič, "v eajtenge jo dajva, pa se bo našla." "Idealna ideja," sem vzkliknil, vsedel se na štor in takoj sestavil sledeči oglaš: "Kje je Mrs. Bessie Cov po domače Krava? Zadnjič so jo videli pri Ongavem koritu, kjer je pila, kakor krava. Spozna se jo lahko po prijaznem, podgasto-štirivoglatem obrazku in rozičkah, kot so jih nekaj nosili gorski škratelečki. Hodi pošvedrano, kot stara krava, nosi nizke žolne in muhavnik in ima kosnata ušesa, zaljubljene oči in rdeč nos. Kdor ve za njen sedanjí naslov, naj mi ga naznani, zakar dobi sto krou (blizu \$5 am. velj.) nagrade. Ako pa sama vidi ta oglaš, naj se nemudoma zgasi in pritišje Ongavega senika. Odpušeno ji je vse. Če se ji ne smilim jaz, naj se usmili vsaj nedolžnih otročičev, ki morajo piti črno kavo..."

Ravnok sem mislil poslati ta oglaš uredništvu Algonquin Journala, Slovence in Nožnih Granat, je posebna patrolja našla zgubljeno Bessie v ledenici, kjer se je svoječasnó hladil božanski Sehlitz. Veselje je bilo velikansko in da smo imeli kakšno pisano tele pri rokah, bi ga bili zaklali. Kaj sem sanjal ponoči, ne vem; mislim pa, da od samih bezljajočih krav. Ko je namreč petelin devetič zapel, oglašil se je pri vratih kučegazda in izjavil: "Poglejte no, Tone spava, kakor krava..."

Se malo in me ne boste videli — vsaj za par tednov. Varoki: revizija, polletni računi, letne seje, kisle kumarece, morske kače, generalna suša in pasji dnevi. Torej, ne vprašajte; zakaj? Gajžla.

NESEBČA Z LETALOM

Little Rock, Ark. — Tukaj je padlo doli letalo, ki ga je vodil lajtnant T. J. Lenihan. On in neki vojaški kaplan, ki se je nahajal z njim v letalu, sta obležala mrtvo.

Dayton, O. — Frank S. Caldwell je smrtno ponesrečil, ko je skočil iz letala, da preiskusi aparat, ki ga je imel obvarovati pred posledicami skoka iz letala. Letalo se je nahajalo sedem sto čevljev od tal.

Layton, Okla. — Lajtnant Chas. W. Stell je obležal mrtev na tleh, ko je padel na tla iz majhne višine.

AGITACIJA PROTI LIGI NARODOV PRIČENJA

Washington, D. C. — Pod imenom "League for the Observation of American Independence" se je ustanovila liga, ki ima namen agitirati proti ustavi za ligo narodov. Ta liga v kratkem priredi shode v velikih mestih, na katerih bodo govorniki nastopali proti ustavi lige narodov. Shode bo liga obdrževala posebno na zapadu. Nekateri senatorji so že objubili, da bodo govorili za ligo.

PREDSEDNIK JE VETIRAL POSTAVO ZA PREKLIČ PREDHRANITVENEGA ZAKONA ZA DNEVNO SVITLOBO

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je vetiral poljedelsko predlogo, ker ji je dodeljena določba za prihranitev dnevne svitlobe. Svoj veto je pojasnil v daljši izjavi.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOC DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponomi. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000. Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preda. Em. Beranek, podpreda.

Adof J. Kraas, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s poštno hranilnico Zdrav. držav.

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis ulice, CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regatije, zanke, kape, petate, in vse potrebščine za druž. in jed. Dela prve vrste. Cene nizke. Slovenske oznake poljubno nastoj. F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovanskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovca. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon, 5920 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

Čenjenim rojakom širom Združenih držav, kot izučen in stari mojster v stroki rezilnega in brivnega orodja, da brusim britve, škarje, ter sploh vse kar reže in kosil. V zalogi imam nove britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vse brivno pripravo. Ker ne razpošiljam cenikov, naznanjam rojakom, da prodajam jamčene britve od \$2 naprej do \$10. Posreči! Za lovce imam v zalogi puške, popraviljam puške in samokrese. Pri naročilu ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Se vam priporoča edini Slovenec v tem poslu.

ZADEVE V STAREM KRAJU

bode treba sedaj vrediti. Potrebovali boste pooblastila, potrdila, obvezne vedno obrnite do mene, kajti moja praktična skušnjava vam jamči dobro niero, izbrise in razne druge notarske potrjene listine. Za vas tako stavi delo. Pazite pred ljudmi, kateri le preže na vaš žep. Vsa pojasnila glede potovanja v staro domovino dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

stev. sobe 102 Bakewell Bldg. — Corner Diamond and Grand St., PITTSBURGH, PA. (Ravno nasproti kort House.)

NOVICA! POZOR ROJAKI! NOVICA!

Iz pravega pristnega hmelja in PURITAN MALT EXTRACTA si vsak lahko naredi doma 6 galonov najboljšega hmeloveca za \$1.50. Poskusite enkrat, da se prepričate. Natančna navodila pošljemo z naročilno. Naročnine za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z naročilno vred pošljite money order, bančni ček ali draft. — Vse pošiljatev se naj naslovijo na: M. Mladič J. Verderbar Co., 2603 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill. (uninc.) Išćemo zastopnika.

ROJAKOM NAZVANJE!

Presešli sem svoj urad na 521 Washington Ave., na sproti Central Hotels, kjer se lahko vidi iz Penn's Stationa. Uradne ure so od 9 do 12 dopoldne, in od 3 do 6:30 popoldne. Izdelujem vsa notarska dela, in zavarujem proti ognju in drugim nesgodam. Imam še veliko krasnih stavbišč in štiri nove hiše na prodaj. Posebna ugodnosti dam na lote vsakemu kupcu kateri se zglaš takom 30tih dni. Ako ste namenjeni kupiti lot ali hišo, sedaj je čas, da si ogledate moje lote in hiše in da dobite moje pogoje. Pridite pogledat ali pišite takoj za pojasnila. Naslov:

FRANK SCURICH, REALTOR, BRIDGEVILLE, PENNSYLVANIA.

SRAJCE Velika zaloga

moških srajce \$1.00 do \$3.00
Svilene srajce \$2.50 do \$5.00

Predno kaj kupite, oglejte si našo trgovino.

OBLEKE. Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Pozor Jugoslovani!!!

Alli vam je znano, da je v Chisholmu, Minn., slovenski slikar ki izdeluje vsakovrstne slike, fotografiram doma na domu in tudi sunaj kakor kdo želi. Priporočam se, da ne zabite na me, kadar imate pogrebe, svatbe ali kakoršne koli druge slavnosti in želite dati napraviti lepo krasno sliko. Izdelujem tudi KODAKS filme, povečam v teku 24 ur. Povečujem sploh vse slike, izdelujem v krasnih barvah. Ako vam ni mogoče priti osebno k meni, lahko pošljete po pošti. V zalogi imam tudi vsakovrstne slike napredaj, da vam vaše slike v okvirje, male in velike slike kakor kdo želi. Jaz vam jamčim za vse moje delo, po zmernih cenah. Pridite in se osebno prepričajte o mojem delu. Izdelovatelj slik in okvirjev.

Louis Hiti, 115 Second Ave.

South, Chisholm, Minn. Telefon 162.

POZORI!

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se tople priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in postrežba je naše geslo.

MINERS STATE BANK, CHISHOLM, MINN.